ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ
ΠΡΟΝΟΙᾼ
ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Θ'. ΤΟΜΟΣ Ι'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1919. ΑΡΙΘ. 217

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ

Εἶνε ἀλήθεια ἀκαταγώνιστος ὅτι μία καὶ ἡ αὐτὴ ἀγωγὴ καὶ ἐκπαίδευσις δὲν εἶναι ἐφαρμόσιμος διὰ πάντας τοὺς λαούς. Παρὰ τὰ κοινῇ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα τοῦ καθόλου ἀνθρωπισμοῦ, ἅτινα ἐπιβάλλει ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου, ἄκαμπτοι ὀρθοῦνται ἐνώπιόν μας αἱ εἰδικαὶ πνευματικαὶ ἀνάγκαι, αἱ φυλετικαὶ ψυχικαὶ διαθέσεις καὶ κλίσεις καθόλου καὶ αἱ ἐθνικαὶ συνθῆκαι, αἵτινες χρωματίζουν ἀνεξιτήλως τὰ ἔθνη καὶ τοὺς λαούς.

Ἀγωγὴ καὶ ἐκπαίδευσις ἀχρωμάτιστοι εἶναι ἀφύσικοι καὶ χιμαιρικαί, ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἔχουν ἀντίστοιχον τὴν πραγματικότητα. Καὶ ἂν ἀκόμη θὰ ἠθέλομεν νὰ ἐπιδιώξωμεν ἀπὸ συστήματος τὴν κατεργασίαν τοιαύτης ἀγωγῆς, ἐξάπαντος θὰ μᾶς διέψευδον τὰ πράγματα.

Ἐφ' ὅσον εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν θὰ ὑπάρχουν Ἀγγλία καὶ Ἄγγλοι, Γαλλία καὶ Γάλλοι κλπ., θὰ ὑπάρχῃ ἀπαραιτήτως ἀγγλοπρεπής, γαλλοπρεπής, κλπ. Ἐκπαίδευσις. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει καὶ Ἑλλὰς καὶ Ἕλλην, ὑπάρχει ἀναγκαίως ἑλληνοπρεπὴς ἐκπαίδευσις.

Ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ἄγγλου, τοῦ Γάλλου, τοῦ Ἕλληνος κ.λ.π. δυνάμει ἐνυπάρχει ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ μόλις γεννωμένου βρέφου προωρισμένος νὰ ἐκφανθῇ ἐν καιρῷ ὑφ' οἱασδήποτε συνθήκα καὶ ὑπὸ οἱανδήποτε παιδαγωγίαν. Ἡ φύσις δὲν σβύνει εὐκόλω τὴν σφραγῖδά της.

Ἐντεῦθεν ἐκπηδᾷ ἡ παιδαγωγικὴ ἀπαίτησις τῆς προσαρμο γῆς τῆς ἐκπαιδεύσεως ἑκάστου λαοῦ πρὸς τὴν ἀτομικήν το ἰδιοσυστασίαν καὶ τὰς εἰδικὰς συνθήκας τοῦ βίου καὶ τῆς ὑπάρ ξεώς του. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ ἀγωγὴ ἐλέγχεται ἄστοχος κα φωρᾶται ἀσφαλῶς ματαιοπονοῦσα, ὡς θηρεύουσα πράγματα ἀνε φικτα καὶ ἀφύσικα.

Ὁσάκις ἀναλογιζόμεθα τὰ ἀναμφήριστα ταῦτα δεδομένα, ἀλ γεινοτάτην αἰσθανόμεθα ὀδύνην οὐ μόνον διὰ τὴν ἄγνοιαν, ἀλλ καὶ διὰ τὴν ἀκηδίαν τινῶν ὡς πρὸς τὴν μελέτην καὶ σπουδὴ τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς καὶ τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, ὅταν μάλισ τὰ συμπτώματα ταῦτα ἐμφανίζωνται εἰς σφαίρας ἀνωτέρας κ δὴ εἰς ἐποχήν, κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶσα ἐθνότης ζητεῖ καὶ ἐπιδι κει παντοιοτρόπως τὴν παντοίαν καὶ παμμερῆ τόνωσίν της.

Καὶ τοῦ λόγου προκειμένου περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἑ ληνίδων γενεῶν, ἀντὶ ἀπὸ τρίποδος νὰ δογματίζωμεν καὶ ἀπ φαινώμεθα, ἂς ἐμβαθύνωμεν καλλίτερον εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ βίου τ ἡμετέρων προγόνων καὶ εἰς τὴν μελέτην τῆς φύσεως τῆς ἑλλη κῆς ψυχῆς.

Ἂν ἐν παντί, ὁσάκις ἀποβλέπομεν εἰς τὸ μέλλον, γινώμε εὐστοχώτεροι γνώμονα ἔχοντες τὸ παρελθόν, πολλῷ μᾶλλον τῷ ζητήματι τούτῳ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ζητήματι φύσεως ψυχο γικῆς καὶ κοινωνιολογικῆς, εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἐπίγνωσις πνευματικοῦ, τοῦ ἠθικοῦ καὶ τοῦ κοινωνιολογικοῦ ἐν γένει σμου τῶν προηγουμένων ἡμῶν γενεῶν.

Καὶ ἡ ἱστορία τοῦ ἔθνους ἡμῶν, τόσον ἡ πολιτική, ὅσον κοινωνιολογικὴ καὶ ἡ φιλολογική, διδάσκει ὅτι ἀπὸ τῶν ἀρχ τάτων χρόνων ἡ ψυχὴ τοῦ Ἕλληνος ἦτο κατ' ἐξοχὴν θρησκευτ

Ἀναγινώσκοντες τὰ ἀθάνατα τοῦ Ὁμήρου ἔπη, θαυμάζομεν τὴν ἐν αὐτοῖς ἐπανθοῦσαν χάριν τοῦ γνησίου ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ὑγιαινούσης ἑλληνικῆς ψυχῆς ἀποπνέον ἄρωμα, ἐκπληττόμεθα διὰ τὴν ἀφέλειαν τῶν τρόπων, τὴν λεπτότητα τῶν αἰσθημάτων, τῆς φιλοπατρίας τὸ ὕψος τὴν εἰς τὰ ὕψιστα πτῆσιν τῆς διανοίας τῶν ἡμετέρων ἀρχαίων προγόνων.

Οὐδέποτε ὅμως ἀνελογίσθημεν, ὅτι ταῦτα δὲν ἦσαν, οὐδ' ἠδύναντο νὰ εἶναι αὐτόματα. Οὐδέποτε ἐσκέφθημεν ὅτι ταῦτα εἶνε ἀπαυγάσματα χαρακτῆρος, δείγματα ἀγωγῆς, ἀγωγῆς διεπομένης καὶ ῥυθμιζομένης ὑπὸ πνεύματος θρησκευτικοῦ, παρ' ὅλην τὴν πρὸ Χριστοῦ Σωτῆρος νηπιότητα τῶν θρησκευμάτων;

Τίς ὁ ἀγνοῶν ὅτι κρηπίδωμα τῶν ἑλληνικῶν κοινωνιῶν ἦτο καὶ εἶνε—καὶ εἴθε νὰ εἶναι—ἡ οἰκογένεια; Ἀλλ' ἡ οἰκογένεια αὐτὴ μὲ τοὺς ἐφεστίους θεούς της οὐδὲν ἄλλο ἦτο, παρὰ ἱερόν τι τέμενος, αὐτὸ τοῦτο Ἐκκλησία. Τὸ θρησκευτικὸν πνεῦμα ἦτο ἡ κυριαρχοῦσα κατεύθυνσις τοῦ οἰκογενειακοῦ ἑλληνικοῦ βίου.

Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦτο εἶνε ἡ δημιουργικὴ καὶ συνεκτικὴ ἐκείνη δύναμις καὶ τῶν ἑλληνικῶν πόλεων καὶ κοινωνιῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἔθνους ἡμῶν ὁλοκλήρου. Πρὸ τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος ὑπῆρξεν ἡ ἐν πνεύματι θρησκευτικῷ ἕνωσις τῶν ἁπανταχοῦ Ἑλλήνων. Τί ἄλλο ἦσαν αἱ περίφημοι Ἀμφικτυονίαι παρὰ θρησκευτικοὶ συναγερμοί, θρησκευτική τις ἕνωσις, ἥτις ῥιζοβολήσασα ἀπέδωκε μετὰ αἰῶνας ὡς καρπὸν τὴν ἐθνικὴν τοῦ Γένους ἡμῶν ἑνότητα; Ὁ Ζεὺς πρῶτον ὠνομάσθη Πανελλήνιος καὶ πολλῷ βραδύτερον ἐγένετο ἡ ἐθνικὴ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ἑνότης.

Ἐν Ἀθήναις μάλιστα περισσότερον ἢ ἀλλαχοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου ἤκμαζε τὸ θρησκευτικὸν φρόνημα. Ἡ ἐν τῷ Πρυτανείῳ τήρησις τοῦ Ἐφεστίου πυρὸς ἐξήγγελλε τὸ φρόνημα τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας: Θεὸς καὶ Πατρὶς ἦσαν ἀχώριστα· θρησκευτικὸν αἴσθημα καὶ φιλοπατρία ἦτο ἡ ψυχὴ τῶν Ἀθηναίων.

Ἀλλ' ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ ἦτο καὶ εἶναι ἡ αὐτή. Τὸ σύμβολόν της ἀείποτε ὑπῆρξε τὸ «Μάχου ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος». Μὴ

ἡ ἐποποιΐα τοῦ 21 δὲν εἶναι τὸ ἄνθος τῆς πιστευούσης ἑλληνικῆς ψυχῆς; Καὶ ἐν δουλείᾳ καὶ ἐν ἐλευθερίᾳ ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ἕλληνος ἀναφαίνεται κατ' ἐξοχὴν θρησκευτικός.

Τούτου οὕτως ἔχοντος, ὀρθοῦται μέγα ἐνώπιον ἡμῶν τὸ ἀπόρημα: καυτηριάζοντες τὴν θρησκευτικὴν ἡμῶν ἐκπαίδευσιν καὶ νεκρώνοντες αὐτήν, ποίαν θέσιν ἔχομεν ἀπέναντι τῶν προτέρων ἡμῶν γενεῶν; Θὰ προτιμήσωμεν νὰ μὴ ἀποτελέσωμεν ἄμεσον συνέχειαν τῶν προγόνων μας, ἢ θὰ ζηλώσωμεν τὴν δόξαν νὰ ἀναλάβωμεν τὸν μόχθον, τὸν Σισύφειον ἄλλως τε μόχθον τῆς διαμορφώσεως ἰδίου τινὸς τύπου ἑλληνικῆς ψυχῆς ὅστις δὲν δύναται νὰ ἦνε παρὰ γελοιογραφία Ἕλληνος; Ὁσηδήποτε ὅμως καὶ ὑπὸ οἱωνδήποτε προσπάθεια ἤθελε καταβληθῇ πρὸς τεχνητὴν μεταβολὴν τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς, ἡ θρησκευτικότης τοῦ Ἕλληνος παραμένει ἓν ἐκ τῶν κυριωτάτων γνωρισμάτων τῆς φύσεώς του καὶ τῆς ψυχῆς του. Τοῦτο μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία καὶ ἡ ψυχολογία του ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς, «κατὰ πάντα δ' ὡς δεισιδαιμονεστέρους» εὗρε τοὺς Ἕλληνας καὶ ὁ ἀπ. Παῦλος ὅταν τὰς Ἀθήνας ἐπεσκέφθη τὸ πρῶτον.

Ἡ ὑπόδειξις τῆς χαρακτηριστικῆς ταύτης ἰδιότητος τοῦ Ἕλληνος ἐπεβάλλετο πρὶν ἐξετασθῇ ἡ σχέσις τῆς θρησκευτικῆς ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς ἀγωγήν, ὡς ἀγωγὴν Ἑλληνορθοδόξων.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ
ΤΗΣ ΙΒ΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

[18 Αὐγούστου]

Κορ. ιε΄, 1-11.

Ὅσας πικρίας καὶ ἂν δοκιμάζωμεν κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα τοῦ βίου μας ἐπάνω εἰς τὸν πλανήτην τοῦτον, τὸν ὁποῖον ἡ Ἁγία Γραφὴ ἔχει βαπτίσῃ μὲ τὸ ὄνομα *Γῆ*, εἶνε ἐκ πείρας γνωστόν, ὅτι ποτὲ δὲν εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ τὸν ἐγκαταλείψωμεν.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι πολλάκις ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων μᾶς φέρει μέχρι

τοιούτου σημείου στενοχωρίας, ὥστε προσκαλοῦμεν ἐσπευσμένως καὶ ἀποφασιστικῶς τὸν ἄγγελον νὰ τρέξῃ νὰ πάρῃ τὴν ψυχήν μας. Τόσο φαινόμεθα, ὅτι ποθοῦμεν τὸ αἰώνιον ταξείδιον!

Ἀλλ' ἡ στιγμὴ τῆς ἀδημονίας περνᾷ· καὶ ὁ τόσο ζωηρὸς ἐκεῖνος πόθος ἐξητμίσθη εἰς τὸ κενόν.

Πῶς ὅμως, τέλος πάντων, νὰ ἐξηγῆται μία τοιαύτη ψύχωσις εἰς τὴν ζωὴν αὐτήν, ἡ ὁποία ἄλλως ἀποδεικνύεται διὰ τῶν πραγμάτων, ὅτι ἔχει τόσο πολὺ στενὰ τὰ ὅρια καὶ τόσο ἀβέβαια καὶ ἀπατηλὰ τὰ θέλγητρά της!

Ἰδού, ἀγαπητοί, ἡ λύσις τοῦ προβλήματος: *λείπει ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ στήθη μας ἡ πεποίθησις ὅτι πέραν τοῦ τάφου ὑπάρχει ἄλλη ζωή· λείπει ἡ πεποίθησις, ὅτι ὑπάρχει ἀνάστασις νεκρῶν.*

Ὅσο περισσότερον ἀσθενὴς εἶναι ἡ πεποίθησις αὐτη, τόσο περισσότερον ἐνισχύεται ἡ ἀγάπη τῆς κοσμικῆς ζωῆς. Καὶ εἶνε τοῦτο, ὡς μὴ ὤφειλε, μία λυπηρὰ πραγματικότης, ἡ ὁποία ἐμάστιξε καὶ μαστίζει τὴν ἀνθρωπότητα—καὶ ἡμᾶς ἀκόμη τοὺς χριστιανοὺς—ὅλων τῶν αἰώνων.

Μέσα εἰς τὴν ἀρτιγέννητον χριστιανικὴν κοινωνίαν τῶν Κορινθίων ὑπῆρξαν καὶ οἱ ἀρνούμενοι ἀνάστασιν νεκρῶν. Τὸ πρᾶγμα ἦτο σοβαρόν, διότι αὐτοὶ ἔλεγον καὶ δημοσίᾳ τὰς ἰδέας των. Ἀκόμη δὲ σοβαρότερων, διότι ἐνῷ, ὅταν ἐκήρυττεν εἰς αὐτοὺς ὁ Παῦλος, κανεὶς δὲν εἶχε φέρῃ ἀντίρρησιν, μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του ἀπὸ τὴν Κόρινθον ἐκυκλοφόρουν, τοιαῦται ἰδέαι, ἁρμόζουσαι μόνον εἰς εἰδωλολάτρας. Ἦτο δὲ καὶ ἐπικίνυνον δι' αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, διότι κατέστρεφον τὴν πίστιν των, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν ὑπάρχει σωτηρία.

Ἡ σοβαρότης τοῦ ζητήματος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διαφύγῃ τὸ πατρικὸν ἐνδιαφέρον τοῦ Παύλου. Καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἔγραφε τὴν ἐπιστολήν του πρὸς τοὺς Κορινθίους, ἑπόμενον ἦτο νὰ μὴ τὸ ἀφίσῃ ἄθικτον.

Ἡ σημερινὴ ἀποστολικὴ περικοπὴ εἶνε ἀκριβῶς τὸ τεμάχιον ἐκεῖνο τῆς ὅλης ἐπιστολῆς, τὸ ὁποῖον ἐγγυᾶται τὴν ἀλήθειαν ὅτι θὰ ἀναστηθῶμεν μετὰ θάνατον.

Ποία εἶνε λοιπὸν ἡ ἐγγύησις αὐτη; Ποία ἄλλη ἠμποροῦσε νὰ εἶνε, ἀγαπητοί, μᾶλλον ἀξιόπιστος καὶ μᾶλλον ἀσφαλὴς παρὰ αὐτὸ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ὁ *Σωτήρ μας*, ἀπέθανε καὶ ἀνέστη. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἀνάστασις νεκρῶν, οὐδὲ ὁ Χριστὸς θὰ ἀνίστατο; Ἐὰν δὲ ὁ Χριστὸς δὲν ἀνεστήθη, ἡ πίστις μας εἶναι ματαία, ὅπως τὸ λέγει εἰς ἄλλο μέρος ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος. Ἀλλ' ἦτο ἀνάγκη τότε νὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς εἰς τὸν κόσμον;

Τὸ γεγονὸς λοιπὸν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ὑπενθυμίζει ὁ Παῦλος εἰς τοὺς παρεκτρεπομένους Κορινθίους διὰ νὰ τινάξουν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν νοῦν των κάθε ἀμφιβολίαν περὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν: «*παρέδωκα*, λέγει, *ὑμῖν ὅτι Χριστὸς ἀπέθανε καὶ ἐτάφη καὶ ἐγήγερται*,

τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ κατὰ τὰς Γραφάς». Καὶ μάλιστα ὅτι καὶ ἐφανερώθη μετὰ τὴν ἀνάστασιν εἰς τὸν Κηφᾶν, δηλαδὴ τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, *εἶτα τοῖς δώδεκα, εἶτα ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς, ἔπειτα Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς Ἀποστόλοις πᾶσι.*

Δὲν παραλείπει δὲ νὰ κάμῃ μνείαν, ὅτι τελευταῖον ἀπὸ ὅλους ἐφανερώθη ὁ Χριστὸς καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον τὸν Παῦλον· *«ἔσχατον δὲ πάντων ὤφθη κἀμοί».* Μάλιστα ἡ ἀνάμνησις αὐτὴ τοῦ ὑπενθυμίζει τί ἦτο πρὶν γίνῃ χριστιανὸς καὶ τί τὸν ἠξίωσε τώρα ἡ Θεία χάρις νὰ ἀποβῇ: τότε ἦτο ἕνας διώκτης τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, τώρα ὁ θερμότατος κήρυξ τῆς φωτεινῆς θρησκείας τοῦ Ἐσταυρωμένου. Χάρις μεγάλη διὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον· *«χάριτι Θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι».*

Γράφει λοιπὸν ὁ Παῦλος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη. Ἀλλὰ δι' αὐτὸ δὲν εἶχαν καμμίαν ἀμφιβολίαν οἱ Κορίνθιοι. Ὅσοι ἀμφέβαλλαν, ἀμφέβαλλαν *ἂν καὶ αὐτοὶ* θὰ ἀναστηθῶσιν. Ἄλλως περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου οὐδεμίαν εἶχαν ἀντίρρησιν.

Ὀλίγον κατωτέρω ἀπὸ τὸ τεμάχιον τῆς σημερινῆς περικοπῆς θέτει ὁ Παῦλος τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των μὲ τόνον θριαμβευτικόν, τόνον ὁ ὁποῖος ἀποπνέει τὴν ἀπόλυτον βεβαιότητα. Τὴν δόξαν τῆς ἀναστάσεως,—λέγει—ἐὰν ἦτο μόνον διὰ τὸ ἄτομόν του, ποτὲ δὲν θὰ τὴν ἐζήλευεν ὁ Χριστός· ἂν ἀνεστήθη, ἀνεστήθη, λέγει, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ ἀπτὴν ἐγγύησιν τῆς ἰδικῆς μας ἀναστάσεως. Ὅπως ἀπέθανε δι' ἡμᾶς, οὕτω καὶ δι' ἡμᾶς ἀνεστήθη. Καὶ ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἀνέστησε τὸν Ἰησοῦν, Ἐκεῖνος θὰ ἀναστήσῃ καὶ ἡμᾶς, ὅταν θὰ ἔλθῃ ὁ ὡρισμένος χρόνος. Ρητῶς λέγει ὁ Ἀπόστολος· ἀνέστη ὁ Χριστὸς διὰ νὰ κάμῃ τὴν ἀρχὴν τῆς γενικῆς ἀναστάσεως. *«Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο».* Εἶνε ἀλήθεια θριαμβευτικὴ διὰ τὸν μακάριον ἐκεῖνον Ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ. Εἴτε ζωή, εἴτε θάνατος, δι' αὐτὸν εἶνε ἀδιάφορον. Διὰ τὸν Χριστὸν ἔζῃ· καὶ μετὰ θάνατον δὲ μαζὺ μὲ τὸν Χριστὸν θὰ ἦτο, ὅπως τὸ ἔγραφεν εἰς ἄλλην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς χριστιανοὺς τῶν Φιλίππων, μεγάλης πόλεως τότε πρὸς τὰ μέρη τῆς Θεσσαλονίκης. Καὶ ἐπροτιμοῦσε τὴν ζωὴν τὴν μετὰ θάνατον· *«ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος».*

Πόσον ἀπέχουν οἱ πόθοι τῶν περισσοτέρων μας ἀπὸ τοὺς πόθους τοῦ Ἀποστόλου! Ἡ μέχρι δουλείας ἀγάπη τῶν ἐγκοσμίων ἔχει ἀμβλύνῃ τὴν ἀγάπην μας πρὸς τὸν Χριστόν. Ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου ἦτο εἰς τὸν Παῦλον μία ὑπόμνησις, ὅτι θὰ συναντήσῃ τὸν Χριστόν· τί εἶνε ὅμως δι' ἡμᾶς; Ἀσφαλῶς ἡ μεγαλυτέρα κόλασις!

Ἡ ψυχικὴ αὐτη κατάστασίς μας μαρτυρεῖ πόσον εἴμεθα νήπια ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν πίστιν. Ἐνῷ ὡς χριστιανοί, φωτισμένοι μὲ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἔπρεπε νὰ εὑρισκώμεθα εἰς ὑψηλοτέραν πνευματικὴν περιω-

τὴν καὶ νὰ ἐκτιμῶμεν περισσότερον τὰ οὐράνια παρὰ τὰ ἐπίγεια, τοὐαντίον δὲν φαινόμεθα ὅτι διαφέρομεν ἀπὸ τοὺς μὴ χριστιανούς.

Ἀλλὰ καλὸν εἶναι, ἡ πεποίθησις περὶ τῆς ἀναστάσεώς μας νὰ μᾶς ἐμπνεύσῃ διάφορον τρόπον τῆς ἐκτιμήσεως τῶν πραγμάτων.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΤΗΣ ΙΔ΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

[1 Σεπτεμβρίου]

Ματθ. κβ΄ 2 - 14

Παρομοιάζει ὁ Κύριος ἐν τῇ σημερινῇ παραβολῇ τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, πρὸς ἄνθρωπον βασιλέα, ὁ ὁποῖος νυμφεύει τὸν υἱόν του καὶ στέλλει τοὺς δούλους του νὰ προσκαλέσῃ τοὺς καλεσμένους. Πῶς καὶ διατί; Διότι ἀληθῶς γάμοι πρόκειται νὰ ἑορτασθοῦν καὶ νὰ πανηγυρισθοῦν λαμπρῶς εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν, οἱ γάμοι τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν ἐκλεκτῶν· οἱ γάμοι, οἱ ὁποῖοι πρόκειται νὰ συνδέσουν σφιγκτὰ καὶ ἁρμονικὰ πᾶσαν εὐσεβῆ καὶ ἁγίαν ψυχὴν πρὸς τὸν οὐράνιον καὶ ὡραῖον τῷ κάλλει παρὰ πάντας θνητοὺς νυμφίον, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

Ποία ἄλλη λέξις θὰ ἠδύνατο νὰ παραστήσῃ ἀκριβέστερον τὴν ὑπερφυᾶ ταύτην καὶ πνευματικὴν ἕνωσιν; Καὶ ποία ἄλλη εἰκὼν ἐκ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου θὰ παρουσίαζε ζωηρότερον τὴν εὐφροσύνην, τὴν χαράν, τὴν εὐδαιμονίαν καὶ μακαριότητα τῆς οὐρανίου Βασιλείας ἀπὸ τὴν εὐφρόσυνον εἰκόνα τῶν γάμων; Τράπεζα πλουσία καὶ παντοειδῆ καὶ ποικίλα φαγητά, ὄργανα καὶ μουσικαὶ ἁρμονίαι, ᾄσματα καὶ ἐνθουσιώδεις ἀναφωνήσεις, ἰδοὺ τί κυριαρχοῦν καὶ τί ἀκούονται καὶ τί παρατίθενται εἰς τὰς γαμηλίους αἰθούσας διὰ νὰ σκορπίσουν εἰς τοὺς καλεσμένους τὴν εὐθυμίαν καὶ διὰ νὰ καταστήσουν αὐτοὺς μετόχους καὶ κοινωνοὺς τῆς μεγάλης τοῦ νυμφίου χαρᾶς. Οὐδεμίαν ἄλλην πλέον χαρμόσυνον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ σοβαρὰν καὶ περισσότερον σεμνὴν εἰκόνα ἠδύνατο νὰ δώσῃ ὁ παρὼν βίος, ἵνα μὲ αὐτὴν παρασταθῇ ἡ εὐφροσύνη ἡ ἀτελείωτος καὶ ἡ χαρὰ τῆς μελλούσης βασιλείας.

Καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα τῶν γάμων, ὁ μέγας βασιλεὺς ἀπέστειλε τοὺς δούλους του διὰ νὰ καλέσουν τοὺς κεκλημένους. Ἀλλ' οὗτοι ἀναισθητοῦντες πρὸς τὴν μεγάλην τιμήν, ἡ ὁποία ἀπὸ τὴν τόσον ὑψηλὴν πρόσκλησιν ἀπενέμετο εἰς αὐτούς, δὲν ἤθελον νὰ ἔλθουν. Καὶ ὅταν δὲ δευτέραν φορὰν τοὺς ἐκάλεσεν ὁ βασιλεύς, καὶ πάλιν κωφεύουν καὶ ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτοὺς φεύγουν εἰς τὰ χωράφιά των, ἄλλοι δὲ εἰς τὸ ἐμπόριόν των, καὶ ἄλλοι, ἀγριώτεροι αὐτοὶ καὶ σκληρότεροι, συνέλαβον τοὺς δούλους καὶ τοὺς ὕβρισαν καὶ τοὺς ἐφόνευσαν.

Ἀλλ' ὁ μέγας βασιλεὺς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποφέρῃ αὐτὴν τὴν ὕβριν καὶ τὴν περιφρόνησιν. Ἐξοργισθεὶς ἐναντίον τῶν ἀναισθήτων αὐτῶν καὶ ἀναισχύντων ἀνθρώπων, ἔστειλε τὰ στρατεύματά του, καὶ τοὺς μὲν φονεῖς τῶν δούλων του κατέσφαξε, τὴν δὲ πόλιν των παρέδωκεν εἰς τὸ πῦρ. Ἐπειδὴ δὲ τὴν χαρὰν τῶν γάμων τοῦ Υἱοῦ Του ἔπρεπε νὰ ἀπολαύσουν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότεροι, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν κωφευσάντων καὶ τιμωρηθέντων στέλλει ὁ βασιλεὺς τοὺς δούλους Του εἰς τὰ κεντρικώτερα μέρη, καὶ προσκαλεῖ ὅλους, ὅσοι εὑρίσκοντο ἐκεῖ, νὰ ἔλθουν εἰς τοὺς γάμους. Ἐντὸς ὀλίγου ἡ βασιλικὴ διαταγὴ εἶχεν ἐκτελεσθῆ καὶ ἡ αἴθουσα τῶν γάμων ἐγέμισεν ἀπὸ τοὺς προσελθόντας καὶ παρακαθήσαντας εἰς τὴν πλουσίαν τράπεζαν.

Ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῶν ἰδοὺ ἕνας μὲ ἀκάθαρτα ἐνδύματα, ἀσχημίζων τὴν ὅλην συνάθροισιν, ἀσεβῶν πρὸς τὸν τιμήσαντα αὐτὸν μέγαν βασιλέα, περιφρονῶν τὴν σεμνότητα τῆς ὅλης ὁμηγύρεως. Ἦτο ἐντελῶς ἀδιάφορον, ἐὰν ἡ στολή, τὴν ὁποίαν ἐφόρει, ἦτο πτωχὴ ἢ πλουσία, πολυτελὴς ἢ ἁπλῆ. Ἔπρεπε μόνον ἡ στολή του νὰ εἶνε καθαρά, ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ τὴν λάσπην τῶν ὁδῶν καὶ τῶν κατέργων. Ἔπρεπε νὰ εἶνε στολὴ ἔστω ἐργάτου ἐντίμως τὸν ἄρτον του κερδίζοντος, ἀλλὰ στολὴ ἡ ὁποία νὰ σκεπάζῃ ὅλον τὸ σῶμα, ὄχι ῥάκος τι, τὸ ὁποῖον ἄλλο μὲν μέλος νὰ σκεπάζῃ καὶ ἄλλο νὰ ἀφίνῃ γυμνόν, ὄχι ἑστία δυσωδίας καὶ ἀηδῶν παρασίτων, ἔπρεπε νὰ ἦνε ἔνδυμα σεμνὸν εὐτάκτου ἀνθρώπου. Ἀκριβῶς δι' αὐτὸ ὁ μέγας βασιλεὺς ὄχι διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν πτωχείαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἀλλὰ τὴν ῥαθυμίαν, τὴν ἀναισθησίαν καὶ τὴν ἀναισχυντίαν του, διατάσσει τοὺς ὑπηρέτας του, ἵνα «*δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας ἄρωσιν αὐτὸν καὶ ἐκβάλωσιν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ὅπου ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων*».

Καὶ ταῦτα μὲν ἡ παραβολή. Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, στρέψωμεν τώρα τὴν προσοχήν μας εἰς τοὺς τιμητικῶς μὲν προσκληθέντας, ἀλλὰ κωφεύσαντας, καὶ ἀγρίως τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ μεγάλου βασιλέως μεταχειρισθέντας. Εἶνε δὲ αὐτοὶ οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ κατὰ προτίμησιν πρῶτοι αὐτοὶ ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν κληθέντες. Εἰς αὐτοὺς πρώτους ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Προδρόμου καὶ τῶν Ἀποστόλων ἀνήγγειλε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ Του καὶ τῆς δι' Αὐτοῦ σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Πλὴν ὅμως οἱ ταλαίπωροι ἐδείχθησαν σκληροί, καὶ ὄχι μόνον δὲν ὑπήκουσαν, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς δούλους τοῦ βασιλέως, τὸν Στέφανον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ ἄλλους, ἐκακομεταχειρίσθησαν καὶ ἐφόνευσαν. Ὡς δικαία τιμωρία τῆς σκληρᾶς αὐτῆς καὶ κακούργου διαγωγῆς των ἠκολούθησεν ἀπὸ τὸν Θεὸν ἡ τρομερὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ καταστροφή, ἡ ἐξόντωσις μεγάλου ἀριθμοῦ Ἰουδαίων καὶ ὁ διασκορπισμὸς τῶν ἐναπομεινάντων εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Παρεχώρησεν ὁ Θεὸς τὰ δεινὰ τῆς φοβερᾶς μάστιγος πολέμου κατα-

στρεπτικοῦ νὰ πλήξουν θανασίμως τὸ κέντρον τῆς ἐθνικῆς ὑπάρξεως τῶν Ἰουδαίων καὶ νὰ παραλύσουν μέχρι τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, τοῦ κατὰ τὰς ἀνεξερευνήτους βουλὰς τοῦ Θεοῦ ὁρισθέντος, ἀνεπανορθώτως τὴν ἐθνικὴν τῶν Ἰουδαίων ζωήν.

Καὶ ὑπενθυμίζει ἡ θλιβερὰ αὕτη τῆς Ἰουδαϊκῆς καταστροφῆς εἰκὼν τὴν ἄλλην ἐξ ἴσου ἀλγεινὴν καὶ φρικώδη, περισσότερον ὅμως παρήγορον καὶ μᾶλλον ἐλπιδοφόρον, τὴν σύγχρονον εἰκόνα τῆς ἀλληλοσφαγῆς καὶ τοῦ ἀλληλοσπαραγμοῦ τοῦ κόσμου. Ναί· ἀπώθησε τὸν Χριστὸν ὁ νεώτερος κόσμος, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Τῆς Γερμανίας πρὸ παντὸς οἱ σοφοὶ συστηματικὸν διεξήγαγον ἀγῶνα κατὰ τοῦ θείου καὶ ὑπερφυοῦς μεγαλείου τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου. Τὸν ἀπεγύμνωσαν, ὅσον ἐξηρτᾶτο ἀπὸ αὐτούς, ἀπὸ τὸ μεγαλεῖον τῆς Θεότητός Του. Τὸν ἐνέδυσαν τὴν χλαμύδα τῆς καταισχύνης, ὡς ἄνθρωπον κοινὸν σύραντες εἰς τῆς ὑπερτόλμου των κριτικῆς τὰ κριτήρια. Δὲν θὰ ἐλέγομεν δὲ ὑπερβολήν, ἐὰν διεβεβαιοῦμεν, ὅτι, ἐὰν Τὸν εἶχον ἐνώπιόν των ζῶντα, δὲν θὰ ἐδίσταζον νὰ Τὸν σταυρώσουν, ὅπως ἄλλοτε οἱ Ἰουδαῖοι. Καὶ δυστυχῶς αἱ φωναὶ αὐταὶ τῆς ἀντιχριστιανικῆς μανίας, αἱ ἀκουσθεῖσαι ἀπὸ στόματα ἀνθρώπων φερόντων τὸ ὄνομα τοῦ φιλοσόφου, ἢ φεῦ! καὶ αὐτὴν τοῦ Θεολόγου τὴν σεμνὴν ἰδιότητα βεβηλούντων, εὗρον ἠχὼ καὶ ἀποδοχὴν καθ' ἅπαντα, δύναμαι νὰ εἴπω, τὸν νώτερον κόσμον.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ποῖον ὑπῆρξεν; Ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοῦ βασιλέως τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης ὡδήγησεν ἀναγκαίως εἰς τὴν κάμινον τοῦ ἀσβέστου μίσους τῆς ταραχῆς καὶ τοῦ πολέμου. Ταλαίπωρε κόσμε! Εὑρέθης διὰ μιᾶς προσδεδεμένος μὲ ἁλύσεις βαρείας, τὰς ὁποίας διὰ τῶν ἰδίων σου ἐσφυρηλάτησας χειρῶν. Καὶ περιεκυκλώθης ἀπὸ τὰς φλόγας τρομακτικῆς πυρκαϊᾶς, τῆς ὁποίας καὶ τὸ ὑλικὸν καὶ τὴν θρυαλλίδα μόνος καὶ συνεσώρρευσας καὶ ἀνέφλεξας.

Ἀλλὰ δόξα εἰς τὸν Θεόν! Ἔθνη ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης περισσότερον τῶν ἄλλων κυβερνώμενα· ἔθνη εἰς τὴν διάδοσιν τῆς Βίβλου σπουδαίας παρασχόντα ὑπηρεσίας· μὴ θεωροῦντα καταισχύνην των τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ ρυθμίζοντα τὸν πολιτισμόν των κατὰ τὰς χριστιανικὰς ἀντιλήψεις, ἐξέρχονται ἤδη νικηφόρα ἐκ τοῦ τρομεροῦ ἀγῶνος. Τὴν φοβερὰν καταστροφὴν θὰ ἐπακολουθήσῃ νέα δημιουργία καὶ καινὴ κτίσις. Ἐπὶ τῶν σωρευθέντων ἐρειπίων θὰ τεθῶσι τὰ θεμέλια νέου κόσμου. Ἐπὶ τῶν συντριμμάτων τοῦ καταρρεύσαντος Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ θὰ ἀναφυῶσι νέαι ἰδέαι καὶ νέαι ἀντιλήψεις, ἡ γλυκεῖα δὲ τοῦ Ναζωραίου μας μορφὴ θὰ ὀρθωθῇ κυριαρχοῦσα ἐν μέσῳ τῆς ἀναδημιουργίας ταύτης διὰ νὰ σκορπίσῃ πανταχοῦ τὴν ἀσάλευτον εἰρήνην καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκογενειακῆς καὶ ἐθνικῆς εὐημερίας καὶ προόδου.

ΚΛΗΡΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ὄχι μόνον διεστρέβλωσε τὸν ἀληθῆ χαρακτῆρα τῆς ἑλληνικῆ ἐπαναστάσεως· ὄχι μόνον ἐξύβρισε τὴν μνήμην τῶν ἐθνομαρτύρων κλη ρικῶν ὁ ἐκ Βόλου ψευδώνυμος «ἐργάτης», ἀλλ' ἀνοσιουργῶν καὶ κατ τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας θεωρεῖ τὴν ἀνάμιξιν τῶν κληρικῶν ἐν τῇ ἐπα νάστάσει ὡς προελθοῦσαν «ἀπὸ πεῖσμα πρὸς τὸ Τουρκικὸν κράτος, πο τοὺς εἶχεν ἀποκλείσει ἀπὸ τὴν πολιτική. Ἀπὸ δίψα νὰ ξαναγυρίσου στὴν παλιά τους δόξα τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, τῆς ὁποίας καταστροφὴ βαρύνει αὐτοὺς τοὺς ἰδίους».

Τί πρῶτον, τί ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον νὰ θαυμάσωμεν; Τὴν ἀνκκρίβεια καὶ ἐπιπολαιότητα, μεθ' ἧς ὁμιλεῖ ὁ τοιαῦτα ἀναγράψας, ἢ τὸ οἰκτρὰ ἀναμάσσημα θεωριῶν καὶ γνωμῶν, αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ἤδη κενολο γήματα ἀνάξια πάσης προσοχῆς; Καὶ θὰ ἐθεώρουν ματαίαν καὶ ἄσκο πον οἱανδήποτε ἀναίρεσιν παρομοίων ἀναληθειῶν, ἐὰν ὑπὸ ἄλλας συ θήκας διετελοῦμεν. Ἀλλ' ἡ ἔντασις τοῦ νοσηροῦ κοινωνιστικοῦ πνευ ματος καὶ ἡ ἐξάπλωσις αὐτοῦ παρὰ ταῖς ἐργατικαῖς τάξεσιν, αἱ ὁποῖα γαλουχοῦνται καὶ διαπαιδαγωγοῦνται διὰ τοιαύτης σκοτίου καὶ ψευ δοῦς διδασκαλίας, μὲ ἀναγκάζει νὰ ὑποβάλω εἰς σύντομον ἀνάκρισιν κ τὰς γνώμας ταύτας τοῦ «ἐργάτου».

*

Ὑπό τινων ἱστορικῶν, ἐμφορουμένων ἀντικληρικοῦ πνεύματος, ὑπ στηρίχθη ἤδη, ὅτι εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ βυζαντιακοῦ κράτους ἐνέχεται κ ὁ κλῆρος, ὅστις ἐνεργῶς κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἀνεμιγνύετο ε τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις τοῦ κράτους. Ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἐπήγασ ἀπὸ τῆς αὐστηρᾶς ἀντικειμενικῆς παρατηρήσεως τῆς καθόλου πολιτεί τοῦ ἡμετέρου κλήρου, τῆς ἰδιαζούσης ἐν τῷ ἔθνει θέσεως αὐτοῦ καὶ τ παρατηρήσεως τῶν ψυχολογικῶν καὶ τῶν ἄλλων συνθηκῶν καὶ πε στάσεων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀλλ' ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς παρατηρήσε τῶν συμβαινόντων ἐν τῇ Δύσει, ἐν ᾗ ὁ παπικὸς κλῆρος ἀνενδότως ἐργ ζόμενος ὑπὲρ τῆς πανταρχίας τοῦ πάπα, ἐπεζήτει παντὶ τρόπῳ τ ἀπόκτησιν ἐξουσίας κοσμικῆς χάριν τῆς κατορθώσεως τοῦ ἐπιδιωκο νου σκοποῦ. Ὁ παπικὸς οὗτος σκοπὸς ἀναγκαῖον ἐπακολούθημα ἔχ τὴν συντριβὴν τῶν ἐθνικῶν τῶν λαῶν ἰδεωδῶν, ἐγέννησε τὸ μῖσος κα τῶν κληρικῶν, ὧν αἱ ἀντιλήψεις ἐθεωροῦντο ἀσυμβίβαστοι πρὸς τ ἀξιώσεις τῶν φιλελευθέρων μερίδων. Ἀλλὰ τὰ γεγονότα ταῦτα δὲν ναντι νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς κριτήριον τῆς δράσεως τοῦ ἡμετέρ κλήρου. Ὁ ἑλληνικὸς κλῆρος πάντη διάφορον ἀντίληψιν ἔχων περὶ τ ἀποστολῆς αὐτοῦ, διάφορον πολιτείαν μετήρχετο ἔν τε τοῖς ἐκκλησ στικοῖς καὶ τοῖς πολιτικοῖς ζητήμασι τοῦ ἔθνους. Μὴ χωρίζων ἑαυ

τοῦ ἐθνικοῦ ἰδεώδους, τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν ὁ κλῆρος ὁ ἑλληνικὸς δὲν μετεχειρίσθη ὡς ὄργανον πρὸς πραγματοποίησιν ἰδίων βλέψεων, ἀλλ' ἀείποτε διεγειρίσθη ταύτην κατὰ τρόπον ὑποδοηθοῦντα τὸ ἔθνος ἐν τῇ πραγματώσει τῶν ἰδεωδῶν αὐτοῦ, ἀκολουθῶν ἐν πᾶσι τὰς τύχας αὐτοῦ, ὑποστηρίζων αὐτὸ πῖπτον, ἐνσαρκώνων τὰς ἰδέας του, τὰς παραδόσεις του, τοὺς πόθους του, τὰς ἐλπίδας του, τὴν πίστιν του, ἀναδεικνύμενος προστάτης καὶ ὑπέρμαχος καὶ συνήγορος θερμὸς τῶν δικαίων αὐτοῦ ἐνώπιον δυναστῶν καὶ ἀρχόντων.

Ἡ μακρὰ καὶ ἔνδοξος ἱστορικὴ σταδιοδρομία τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας μαρτυρεῖ τρανῶς τὸν ἀδιάρρηκτον σύνδεσμον αὐτῆς καὶ τοῦ ἔθνους, ὑποθαλπούσης τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ, παντοιοτρόπως ἐνισχυούσης τῆς πολιτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἐλευθερίας τὸ αἴσθημα καὶ διατηρούσης ἀπαραμείωτον τὴν φλόγα τῆς μεγαλουργίας. Ἦτο λοιπὸν καὶ εἶνε ἡ Ἐκκλησία αὕτη *Ἐκκλησία ἐθνική*, συνδυάζουσα ἁρμονικῶς τὰ θεῖα καὶ κανονικὰ δίκαια καὶ τοὺς θεσμοὺς αὐτῆς τοὺς αὐτοτελεῖς πρὸς τὰ δικαιώματα καὶ τοὺς θεσμοὺς τοῦ Κράτους, ἀποδίδουσα τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ, μὴ ἐπιζητοῦσα μὲν νὰ ὑποσκελίσῃ τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ καὶ μὴ ἀνεχθεῖσα αὐθαιρέτους παρεμβάσεις καὶ ἀνόμους ἀξιώσεις τῶν πολιτικῶν ἀρχόντων, οἵτινες κύριον μέλημα ἔσχον τὴν ὑποδούλωσιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν ὀρέξεις. Εἶνε δ' ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως, ὅτι ἡ σκανδαλώδης ἐκείνη ἀνάμιξις τῶν πολιτικῶν προσώπων εἰς τὰς καθαρῶς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις ἐδημιούργει τοὺς δεινοὺς ταράχους, τοὺς μαστίσαντας τὴν βυζαντινὴν κοινωνίαν, ἀνῆπτε τὴν φλόγα τῶν παθῶν καὶ τῶν διαιρέσεων, καὶ παρέλυε τὸν ὀργανισμὸν τοῦ κράτους, ἐν αἷς ἐποχαῖς τοῦτο εἶχεν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην ἐσωτερικῆς συνοχῆς καὶ ἠρεμίας, ἵνα ἀντιταχθῇ πάνοπλον κατὰ τῶν μυρίων ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν. Δὲν ἐπεζήτει ὁ ἑλληνικὸς κλῆρος ἀπόκτησιν ἐξουσίας κοσμικῆς, διότι τοῦτο ἀντεστρατεύετο πρὸς τὸ πνεῦμά του καὶ τὰς ἀρχάς του· οὐδὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ *πολιτειακὴ* δρᾶσις αὐτοῦ ὡς πόθος πρὸς ἀνάμιξιν εἰς τὴν πολιτικήν. Ἀλλ' ὑφιστάμενος ἀπηνῆ ἐν πολλοῖς πίεσιν τῶν ἀρχόντων τοῦ κόσμου τούτου, προβαλλόντων ἀνόμους καὶ ἀντιχριστιανικὰς ἀπαιτήσεις, μεταχειριζομένων δὲ πρὸς ἐπιτυχίαν τούτων μέσα κατεξευτελίζοντα τὸ γόητρον τῆς Ἐκκλησίας, ὠρθοῦτο αὐστηρὸς ἐλεγκτής, φράσσων τὸν δρόμον εἰς τὸ ρεῦμα τῆς κακίας, ὑπερασπίζων τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας, προστατεύων τὸν λαὸν κατὰ τῆς ὠμότητος καὶ τῆς ἀπανθρωπίας σκληρῶν ἀρχόντων, καὶ ὑπερμαχῶν τῆς δικαιοσύνης τοῦ ἀδυνάτου, ἐπάτασσε τὰς ἀδικίας τοῦ ἰσχυροῦ.

Εἶνε τοῦτο δίψα πρὸς ἀπόκτησιν κοσμικῆς ἐξουσίας, ἡ πολιτειακὴ μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας, ἣν οὐδεὶς δύναται ν' ἀπαγορεύσῃ; Κοσμικὴν ἐξουσίαν ἐζήτει ὁ περίφημος τῆς Πτολεμαΐδος ἐπίσκοπος Συνέσιος ὅτε ἀπέ-

κλειε τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας τὸν ἰσχυρὸν αὐτοκρατορικὸν ἐπίτροπον τῆς Πενταπόλεως Ἀνδρόνικον, ὅστις διὰ τῆς καταπιεστικῆς του καὶ ὠμῆς πολιτείας «ἥμαρτεν εἰς Θεόν, ἐξύβρισεν εἰς ἀνθρώπους:»

Τοιαύτην ἐξουσίαν ἐζήτει ὁ «μέγας ἀριστεύς» Χρυσόστομος, ὅτε ἔσωζε τὴν βασιλεύουσαν ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ φοβεροῦ Γότθου στρατηλάτου Γαϊνᾶ, τὸν ὁποῖον, κατευνάσας, ἔπεισε νὰ καταλίπῃ τὴν Θράκην; Ἢ ὅτε ἐστηλίτευε τὰς ὑπερβασίας τῆς ἀκολάστου αὐλῆς καὶ τῆς νέας Ἡρωδιάδος τὰς ἀσελγεῖς ὀρχήσεις;

Τοιαύτην ἐξουσίαν ἐζήτει ὁ περικλεὴς Πατριάρχης Νικόλαος ὁ Μυστικός, ὅτε καθήρεσε τὸν ἱερέα ἐκεῖνον, ὅστις, παρὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ θέσμια καὶ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτείας, ηὐλόγησε τὸν *τέταρτον* γάμον Λέοντος τοῦ ϛ′ μετὰ τῆς Ζωῆς, γάμον, τὸν ὁποῖον αὐτὸς οὗτος ὁ παρανομήσας αὐτοκράτωρ δι᾽ ἰδίας Νεαρᾶς εἶχε καταδικάσει: Εἶνε γνωστὸν τί ἀντέταξεν ὁ Λέων ἐν τῇ περιπτώσει ἐκείνῃ. «*Ὁ βασιλεὺς* — εἶπε πρὸς τὸν Νικόλαον — *οὐχ ὑπόκειται νόμοις, αὐτὸς γάρ ἐστι νόμος ἄγραφος*». Ἀλλ᾽ εἰς τὴν ἀξίωσιν ταύτην ὁ τολμηρὸς Πατριάρχης διεκήρυξεν, ὅτι *«ὁ βασιλεὺς ἐστι καὶ λέγεται ἄγραφος νόμος οὐχ ἵνα παρανομῇ καὶ πράττῃ ἁπλῶς τὰ δοκοῦντα, ἀλλ᾽ ὥστε τοιοῦτον εἶναι διὰ* ***τῶν ἔργων αὐτοῦ, οἷος ὁ νόμος ὁ ἔγγραφος*»** [1].

Τοιαύτην ἐξουσίαν ἐζήτει ὁ πατριάρχης Πολύευκτος ὅτε, ὑπεραμυνόμενος τῶν καταπατουμένων θρησκευτικῶν διατάξεων, ἠξίωσε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου Φωκᾶ, ὅπως πάραυτα διαζευχθῇ οὗτος τὴν Θεοφανώ, μεθ᾽ ἧς συνεδέετο διὰ πνευματικῆς συγγενείας, ἀπειλήσας τὸν πανίσχυρον αὐτοκράτορα, ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐδέχετο αὐτὸν εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς θείας Κοινωνίας;

Τοιαύτην ἐξουσίαν ἐζήτει ὁ αὐτὸς σεπτὸς πατριάρχης, ὅτε ἀπηγόρευσε τὴν εἰς τὸν ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας εἴσοδον τοῦ Ἰωάνου Τσιμισκῆ, μεμολυσμένου ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ δολοφονηθέντος Νικηφόρου: Ἀδυνατῶ — εἶπεν ὁ ἀτρόμητος πατριάρχης — ἀδυνατῶ νὰ δεχθῶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας ἄνθρωπον βάψαντα τὰς χεῖράς του ἐντὸς αἵματος ἐνδόξου ἀνδρός. Μετανόησον καθαρίσθητι· ἀπόπλυνον τὴν κατηγορίαν ὅτι μετέσχες εἰς τὸν φόνον τοῦ Νικηφόρου· ἀπολογήθητι καὶ κατάγγειλον τοὺς δολοφόνους, ἐὰν θέλῃς νὰ καθαγιάσω τὴν ἀνάρρησίν σου, καὶ νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐν ζήλῳ προφητικῷ, ἐνθυμίζοντι τοὺς δεινοὺς ἐλέγχους τοῦ Προδρόμου κατὰ τῆς ἀνόμου σχέσεως Ἡρώδου καὶ Ἡρωδιάδος, ὁ πατριάρχης Πολύευκτος ἀπῄτει ἐντόνως τὴν ἐκδίωξιν τῆς μοιχαλίδος, τῆς σχεδιασάσης καὶ διευθυνάσης τὴν δολοφονίαν.

---

1 Τοὺς ὑπερόχους τούτους λόγους τοῦ Νικολάου μιμηθεὶς καὶ ὁ πολὺς φιλόσοφος Κάντιος, ἐθεμελίωσε τὸν ἠθικὸν βίον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς: «Πρᾶττε οὕτως, ὥστε αἱ πράξεις σου νὰ γίνωνται νόμοι καὶ κανόνες τοῖς ἄλλοις».

Τοιαύτην ἐξουσίαν ἐζήτει ὁ πατριάρχης Ἰωάσαφ ὅτε, ἔτη τινὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν, ἀντετάχθη κατὰ τῆς ἀξιώσεως τοῦ Σουλτάνου περὶ ἀνόμου ἀκυρώσεως τοῦ γάμου τοῦ Ἀμοιρούτση, προτιμήσας τὴν ἐξορίαν τῆς παραβάσεως τῶν διατάξεων τῆς Ἐκκλησίας;

Ἀλλ' ἐὰν ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων παραδειγμάτων καὶ ἐκ τῆς ὅλης τῆς Ἐκκλησίας πολιτείας διαδηλοῦται ἡ βάσις καὶ τὸ πνεῦμα αὐτῆς, δὲν ἐμφαίνει ἆρά γε πτωχείαν διανοίας ἡ ὑποστήριξις ὅτι ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ἐδίψα πολιτικὴν ἐξουσίαν; Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι ἐνίοτε ἄνδρες διαπρέποντες ἐν τοῖς πολιτικοῖς ἀξιώμασιν ἀναδεικνύμενοι πατριάρχαι, δὲν ἀπέβαλλον καὶ τὸ πολιτικῶς σκέπτεσθαι καὶ ἐνεργεῖν. Ἀλλ' ἡ καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην πολιτεία τῶν πατριαρχῶν τούτων, χωρὶς νὰ δημιουργῇ πολιτικὰς ἀνωμαλίας, ἀπέβαινε τοὐναντίον ὠφελιμωτάτη εἰς τὰ συμφέροντα τὰ κρατικὰ καὶ τὰ ἐθνικά. Διότι πολλοὶ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μονομερῶς κρίνοντες τὰ ἐθνικὰ ζητήματα, ἐπεδίωκον πρόσκαιρον πολιτικὸν ὄφελος ἐπὶ βλάβῃ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως τοῦ ἔθνους. Ἡ ἑτεροσκελὴς δ' ὅμως αὕτη καὶ ἀψυχολόγητος καὶ ἀντιπολιτικὴ ἐνέργεια, διχοτομοῦσα τὴν συνείδησιν τοῦ ἔθνους, δὲν ἦτο δυνατὸν ἢ νὰ προκαλῇ τὰς ἀντιρρήσεις ἐκείνων, οἵτινες ἐτάχθησαν θεόθεν φύλακες ἄγρυπνοι τῆς πατρῴας εὐσεβείας, ἐφ' ὅσον μάλιστα αὕτη ἀποτελεῖ τὸν θεμέλιον οὐ μόνον τοῦ πολιτικοῦ ἡμῶν μεγαλείου, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐθνικῆς σωτηρίας τὸ κεφάλαιον.

Τί ὠφέλησε τὸ κράτος, κατὰ τὰς τελευταίας ἀναλαμπὰς τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἡ ἐν Φλωρεντίᾳ τῇ ἀπαιτήσει τοῦ αὐτοκράτορος ὑπογραφεῖσα ὑπό τινων ψευδένωσις τῆς ἀνατολικῆς καὶ τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας; Αἱ μὲν πολιτικαὶ ὠφέλειαι, ἃς προσεδόκησαν ἐκ τῆς ψευδενώσεως ἐκείνης, ἀπεδείχθησαν κεναὶ καὶ μάταιαι, μεγίστου δὲ κινδύνου ἐθνικοῦ θὰ ἐγίνετο πρόξενος ἡ πραγματοποίησις τῆς ἑνώσεως. Ἀλλὰ τὴν ἀπαισίαν ἐκείνην πρᾶξιν τοῦ ψυχορραγοῦντος Κράτους, ἡ Ἐκκλησία, πολιτικώτατον ἔργον ποιοῦσα, τρανῶς ἀπεκήρυξε, συνεπίκουρον ἔχουσα τὴν ὁμόθυμον τοῦ ἔθνους γνώμην. Ἠκούσαμεν πρό τινος τὰς ἀξιώσεις τοῦ Βατικανοῦ ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμῶν παλλαδίου, τοῦ ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Ἡ ἀνήθικος ἐκείνη ἀξίωσις διαπιστοῖ, ὅτι οὐ μόνον πολιτικώτερον καὶ ἐθνικώτερον ἐσκέπτοντο οἱ τῆς Ἐκκλησίας ἄρχοντες καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν μεγίστων ἐκείνων συμφορῶν, ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ ἀνένδοτος ἐμμονὴ αὐτῶν ἐν τῇ πατρῴᾳ εὐσεβείᾳ ἐξησφάλισε τὴν πολιτικὴν τοῦ ἔθνους ἀνάστασιν, οὗ τὰς τύχας διεχειρίζοντο ἐκεῖνοι κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας.

Τὸ πεσὸν πολιτικῶς Κράτος ἀνέζησεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἧς ὁ ἀρχηγὸς ἀναγνωρισθεὶς ὑπὸ τῶν κατακτητῶν *ἐθνάρχης*, ἀπέβη ὁ ἠθικὸς καὶ πολιτικὸς σύνδεσμος τοῦ ἔθνους, τὸ μεγαλώνυμον κέντρον περὶ τὸ ὁποῖον συνεσπειροῦτο ὁ ἑλληνισμός, ἡ πηγὴ ἐξ ἧς ἐξεπορεύετο τὸ

πνεῦμα τὸ καθοδηγοῦν τοὺς δούλους εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀναγέννησιν καὶ τὴν πολιτικὴν ἀναδημιουργίαν. Ἡ αὐτοτέλεια τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἣν ἐξησφάλιζεν αὐτῇ ὀργανισμὸς ἁρμονικῶς συνδυάζων τὰ δικαιώματα αὐτῆς πρὸς τοὺς κρατικοὺς θεσμούς, ἐν μείζονι μοίρᾳ ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ ἕνεκα αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους καὶ τῆς θρησκείας τοῦ Ἰσλάμ. Οἱ Χριστιανοὶ ἐν τῇ μωαμεθανικῇ πολιτείᾳ ἠδύναντο, καταβάλλοντες εἰδικὸν φόρον καὶ ἐξαγοράζοντες τὴν ζωὴν αὐτῶν, ν' ἀποτελῶσιν ἰδίας κοινότητας ἐξαρτωμένας ἐξωτερικῶς ἐκ τοῦ κράτους, διοικουμένας δὲ διὰ σχετικῶς αὐτονόμου ὀργανισμοῦ. Ἐντεῦθεν ἡ ἀναγνώρισις τῶν ἀρχαίων προνομίων τῆς Ἐκκλησίας ἐξησφάλισεν εἰς τὸ ἡμέτερον ἔθνος αὐτοτελῆ ἐνέργειαν ἐν ταῖς θρησκευτικαῖς, ἀστικαῖς καὶ αὐταῖς ἔτι ταῖς ποινικαῖς ὑποθέσεσιν. ἐφ' ὧν εἶχον δικαιοδοσίαν οἱ ἐπίσκοποι. ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν *ἐθνάρχην*. ὅστις ἦτο, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Πρόκες. «ὁ δέσμιος βασιλεὺς ἐν μέσῳ τοῦ δεσμίου λαοῦ». Ἡ τοιαύτη διαμόρφωσις τῆς ἐκκλησιαστικῆς πολιτείας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἡ κατακριθεῖσα σφόδρα ὑπό τινων ἱστορικῶν, ὡς δημιουργήσασα κράτος ἐν κράτει, ἐναπέθηκεν εἰς χεῖρας τοῦ κλήρου τὰς τύχας τοῦ ἔθνους, ἀσκοῦντος ἐντεῦθεν πραγματικὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν. Πῶς δὲ διεχειρίσθη τὴν ἐξουσίαν ταύτην εἶνε φανερὸν καὶ εἰς τοὺς τυφλοὺς ἔτι τὸν νοῦν. Διότι, παρὰ τὰς ἀφορήτους τῆς τυραννίας πιέσεις, διατηρήσας διὰ τῆς γλώσσης καὶ τῆς θρησκείας συμπαγῆ τὸν ἑλληνισμὸν καὶ διαφυλάξας ἀλώβητον τὴν ἐθνικὴν ταύτην συνείδησιν, παρεσκεύασε διὰ τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεωι, ἧς τελετουργὸς καὶ ἱεροφάντης ὑπῆρξεν αὐτὸς οὗτος ὁ κλῆρος, ὁ καὶ σήμερον ἔτι κατακρεουργούμενος καὶ ἀνασκολοπιζόμενος χάριν τῆς ἐθνικῆς ἰδέας καὶ οὐχὶ πρὸς ἀπόκτησιν κοσμικῆς ἐξουσίας, ὡς ψευδῶς φρονεῖ ὁ «ἐργάτης».

Ἀλλὰ καὶ διατί ὁ κλῆρος νὰ μὴ ἀναμιγνύεται εἰς ζητήματα σχέσιν ἔχοντα οὐ μόνον πρὸς τὴν πολιτειακὴν τῆς κοινωνίας ὀργάνωσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὰς τὰς τύχας τοῦ ἔθνους; Ποῦ στηρίζονται οἱ ἐπιζητοῦντες ν' ἀποκλείσωσι τὸν κλῆρον ἀπὸ τῆς ζωῆς καὶ τῆς κινήσεως τοῦ ἔθνους, τὸ ὁποῖον ἐγαλούχησε καὶ ἐπαίδευσε καὶ ἀνέστησε; Καὶ πῶς εἶνε δυνατὸν εἰς πάντα μὲν Ἕλληνα, οἱασδήποτε κοινωνικῆς τάξεως καὶ ἐπαγγέλματος, νὰ ἐπιτρέπηται ἡ ἔκφρασις ἰδίας γνώμης ἐπὶ τῶν καθόλου ἐθνικῶν καὶ πολιτικῶν ὑποθέσεων, εἰς δὲ τὸν Κλῆρον ν' ἀπαγορεύηται αὐστηρῶς ἡ ἀνάμιξις εἰς «κοσμικὰς φροντίδας», ὡς οἰκτρῶς παρερμηνεύοντες ἰσχυρίζονταί τινες; Καὶ περὶ μὲν τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος θὰ εἴπω ἐν καιρῷ τὰ προσήκοντα· συνιστῶ δὲ εἰς τὸν ἐκ Βόλου «ἐργάτην», ὅπως μὴ θηρεύῃ νὰ καταπλήσσῃ τοὺς ματαιοσχόλους δι' ἀναμασσημάτων ξενικῶν παρατηρήσεων, ἀλλ' ὅπως ψυχολογήσῃ βαθύτερον

τὴν πορείαν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ὁπότε καὶ θὰ ἐξενέγκῃ ἰδίας ἀκριβεῖς γνώμας. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἀποφύγῃ τὰς ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως.

Δρ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ Κ. ΠΟΛΑΚΗΣ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΤΟΥ «ΕΚΚΛ. ΚΗΡΥΚΟΣ» ΜΕΓΑ ΤΟΥ ΡΟΥΜΑΝΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ Κου Δ. ΔΗΜΗΤΡΕΣΚΟΥ

(Τέλος)

— *Πόθεν καὶ πῶς μισθοδοτεῖται ὁ Κλῆρος;*

Ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ἡ Κυβέρνησις διαθέτει εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἑκασταχοῦ Δημαρχείων διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τὸ ἀναγκαιοῦν διὰ τὴν μισθοδοσίαν ὅλου τοῦ Κλήρου ποσόν. Σήμερον ὁ μὲν μισθὸς τῶν Ἐπισκόπων εἶνε κατὰ μῆνα φρ. 1600, τοῦ δὲ Μητροπολίτου 4,000. Πλὴν ὅμως τοῦ μηνιαίου τούτου μισθοῦ ὅ τε Μητροπολίτης καὶ οἱ Ἐπίσκοποι ἔχουσι καὶ τὰς ἀπολαυάς, τὰς ἐκ τῶν λεγομένων μεγάλων Καθιδρυμάτων, ἅτινα εἶνε ἱδρυμένα καὶ προικοδοτημένα ἐκ πλουσίων κληροδοτημάτων ἡγεμόνων, ἀρχόντων, προὐχόντων καὶ ἄλλων πλουσίων.

— *Ὁ δὲ μισθὸς τῶν Ἐφημερίων;*

Ὁ μισθὸς τῶν Ἐφημερίων τῶν μὲν πόλεων πρὸ τοῦ πολέμου μὲν ἦτο φρ. 200, σήμερον δὲ φρ. 550, τῶν κωμοπόλεων καὶ χωρίων φρ. 100 μὲν διὰ τοὺς τελειοφοίτους τῶν Σεμιναρίων, 150 δὲ διὰ τοὺς ἀποφοίτους τοῦ Πανεπιστημίου. Πλὴν τοῦ μισθοῦ ὅμως τούτου ἕκαστος τῶν ἐφημερίων ἔχει καὶ τὴν ἐπικαρπίαν τῶν κτημάτων, δι' ὧν ἕκαστος ναὸς εἶνε ἀπαραιτήτως πεπροικισμένος· τὸ κτῆμα τοῦτο ἀποτελεῖται ἐξ 8 ἑκταρίων. Συμβαίνει λοιπὸν ὥστε ἡ ἐπικαρπία τοῦ κτήματος νὰ ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ κατὰ πολύ. Συγχρόνως ἔχουν καὶ τὰ λεγόμενα τυχηρά.

— *Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ μισθῶν, πῶς μισθοδοτοῦνται οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου σας;*

Ὁ ἀρχικὸς μισθὸς τοῦ Καθηγητοῦ εἶνε φρ. 900 κατὰ μῆνα, ἅτινα σήμερον ηὐξήθησαν εἰς 1200. Ὁ μισθὸς ηὐξάνετο πρὸ τοῦ πολέμου κατὰ 15 %, ἀνὰ πενταετίαν, σήμερον δὲ κατὰ 25 %, ἡ αὔξησις αὕτη βαίνει προϊοῦσα ἐπὶ εἰκοσαετίαν διδασκαλίας. Πλὴν τοῦ μηνιαίου τούτου μισθοῦ καὶ τῶν αὐξήσεων παρέχει τὸ Κράτος ἐτησίως δι' ἐνοίκιον κατοικίας εἰς μὲν τὸν ἄγαμον Καθηγητὴν 3,000 φρ., εἰς δὲ τὸν ἔγγαμον, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν τέκνων του, μέχρι 5,000 φρ. Συγχρόνως οἱ Καθηγηταὶ εἰσπράττουσι καὶ τὰ ἐξέταστρα, ἅτινα ἕκαστος τῶν φοιτητῶν καταβάλλει εἰς τὴν Ἐξεταστικὴν τῶν Καθηγητῶν Ἐπιτροπήν. Ταῦτα ἀνέρχονται καθ' ἕκαστον μὲν προλύτην τῆς θεολογίας εἰς φρ. 50, καθ' ἕκαστον δὲ διδάκτορα εἰς φρ. 100. Δι' ἐπικύρωσιν ἑκάστου διπλώματος καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ δικαιούχου 300 φρ.

— *Πόσους θεολόγους φοιτητὰς ἔχετε;*

Οὗτοι κατὰ μέσον ὅρον ἀνέρχονται εἰς 400-450 ἐν συνόλῳ.

— *Ἐφημέριοι μεγάλων πόλεων διορίζονται ἀπόφοιτοι Σεμιναρίων.*

Ὄχι· οὗτοι διορίζονται μόνον εἰς τὰς κωμοπόλεις καὶ τὰ χωρία, ἐνῷ εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν νομῶν διορίζονται μόνον προλύται καὶ διδάκτορες τῆς θεολογίας.

— *Πόσαι εἶνε αἱ ἐν τῷ Κράτει μοναὶ καὶ πῶς συντηροῦνται;*

Πᾶσαι αἱ παρ᾽ ἡμῖν μοναὶ ἀριθμοῦνται εἰς 150 καὶ πλέον, συντηροῦνται δ᾽ ὑπὸ τοῦ Κράτους. Συγχρόνως ὅμως ἑκάστη ἔχει καὶ τὰ ἐκ τῶν κτημάτων της εἰσοδήματα καὶ κυβερνᾶται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου της, προεδρεύοντος εἰδικοῦ Διοικητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, ὅπερ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Μεγ. Οἰκονόμου, τοῦ Μεγ. Ἐκκλησιάρχου, τοῦ Ἀρχονταρίου κλ. Ἕκαστος τῶν μοναχῶν, ἀριθμουμένων εἰς 10,000 καὶ πλέον, πλὴν τῆς συντηρήσεώς του λαμβάνει ἀπὸ τὸ Κράτος πρόσθετον ἐπίδομα κατὰ μῆνα ἐξ 25 περίπου φράγκων.

— *Ποῖαι παρ᾽ ὑμῖν εἶνε αἱ σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας;*

Πρῶτον ὡς πρὸς τὸ διοικητικὸν μέρος. Ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπάρχει ἴδιον τμῆμα ὀνομαζόμενον «Οἶκος τῆς Ἐκκλησίας». Τὸ τμῆμα τοῦτο ἐνεργεῖ τὰς μισθοδοτήσεις τοῦ κλήρου καὶ τῶν μονῶν κατὰ τὴν κρατουμένην παρ᾽ αὐτῷ ἐκκλησιαστικὴν στατιστικήν. Εἶνε δ᾽ ἡ στατιστικὴ Κατάλογοι ὅλων τῶν ἐν τῷ Κράτει κληρικῶν, ψαλτῶν καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν Ἐπισκοπῶν καὶ τῶν ναῶν. Πᾶσα χειροτονία πραγματοποιουμένη, ἀνακοινοῦται ἀμέσως εἰς τὸν «Οἶκον τῆς Ἐκκλησίας», ἐὰν δ᾽ ὅλα τὰ σχετικὰ ἔγγραφα εἶνε ἐν τάξει, οὗτος ἀπαντᾷ εἰς τὸν οἰκεῖον Ἐπίσκοπον, ὅτι δὲν ἔχει ἀντίρρησιν, καὶ ἀναγράφεται ὁ νεοχειροτονηθεὶς ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ τῶν κληρικῶν διὰ ν᾽ ἀρχίσῃ ἡ μισθοδότησις. Προκειμένου περὶ ψάλτου, ὁ διορισμὸς ἁπλῶς ἀνακοινοῦται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὁ θεσμὸς τοῦ Βασ. Ἐπιτρόπου μᾶς εἶνε ἄγνωστος. Αὐτὸς ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐνίοτε καρακάθηται ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ ἀλλ᾽ ἄνευ ψήφου καὶ ὑπογραφῆς.

Ὡς πρὸς δὲ τὰ δικαστικά, διὰ τὰ πταίσματα τὰ φέροντα ἐκκλησιαστικὸν χαρακτῆρα τὸ Ὑπουργεῖον δύναται νὰ κάμῃ ἀνάκρισιν διὰ τῶν εἰδικῶν του ὀργάνων καὶ νὰ παραπέμψῃ τὸν πταίστην εἰς δίκην πρὸ τοῦ Ἐκκλησ. Δικαστηρίου.

— *Ἀπαιτεῖται κυβερνητικὴ ἔγκρισις διὰ τὸ ἐκτελεστὸν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀποφάσεων;*

Ὄχι. Αἱ ἀποφάσεις αὗται εἶνε ὁριστικαὶ καὶ ἐκτελεσταί. Πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ μόνον ἡ κύρωσις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου. Μόνον ἐπὶ καθαιρέσεως ἀπαιτεῖται ἡ ἔγκρισις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Αὕτη κοινοποιεῖ τὴν ἔγκρισιν αὐτῆς εἰς τὸν οἰκεῖον Ἱεράρχην, ὅστις πάλιν ἀναφέ-

ρει ἁπλῶς τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, καὶ τοῦτο μόνον ἵνα ἀπαλειφθῇ ὁ καθαιρεθεὶς ἐκ τοῦ στατιστικοῦ Καταλόγου, ὅπως ἀνασταλῇ ἡ μισθοδοσία. Μόνον ἐπὶ ἐκλογῆς βοηθῶν Ἀρχιερέων ἀπαιτεῖται ἡ ἔγκρισις τῆς Πολιτείας. Ἡ Ἱ. Σ. ἐκλέγει τρεῖς ὑποψηφίους, ἐξ αὐτῶν δ' ἡ Κυβέρνησις ἐκλέγει ἕνα, διὰ τὸν διορισμὸν τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται Β. Δ.

Προσθέτω εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τῶν σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, ὅτι καὶ ἡ Ἐκκλησία μετέχει τῆς διοικήσεως τῆς χώρας διὰ τῶν ἐν τῇ Γερουσίᾳ ἀντιπροσώπων της.

— *Τὰ δ' ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια πῶς εἶνε ὠργανωμένα;*

Ἑκάστη Ἐπαρχία κέκτηται πενταμελὲς Ἐκκλ. Δικαστήριον ἐκ πρεσβυτέρων τῆς αὐτῆς Ἐπαρχίας, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου τῇ γνώσει τῆς Κυβερνήσεως. Πᾶσα πνευματικὴ ὑπόθεσις καὶ πταῖσμα ἀφορῶν εἰς τὸ κληρικὸν ἀξίωμα παραπέμπεται εἰς τὸ Δικαστήριον τοῦτο ὑπὸ τοῦ κυριάρχου Ἐπισκόπου, ἢ καὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἐκκλ. Δικαστηρίου, ἀφ' οὗ ἐγκριθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου, εἶνε ἐκτελεσταί, πλὴν τῆς καθαιρέσεως, ὡς εἶπον.

— *Ὑπὸ τίνων διδάσκονται ἐν τοῖς σχολείοις τοῦ Κράτους τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα καὶ πόθεν μισθοδοτοῦνται οἱ Καθηγηταὶ τῶν Ἱερῶν;*

Τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα διδάσκονται ἐν πᾶσι τοῖς Σχολείοις τοῦ Κράτους μόνον ὑπὸ Προλυτῶν καὶ Διδακτόρων τῆς Θεολογίας, οἵτινες προϋφίστανται ἰδίαν δοκιμασίαν διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ τίτλου τοῦ διδασκάλου ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τριῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολ. Σχολῆς, ἑνὸς Παιδαγωγικοῦ καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας. Ἅπαντες οὗτοι μισθοδοτοῦνται ὑπὸ τοῦ Κράτους. Μέχρι τοῦ πολέμου ὁ μηνιαῖος μισθὸς αὐτῶν ἀνήρχετο εἰς φρ. 300, σήμερον δ' ηὐξήθη εἰς φρ. 500. Κατὰ πενταετίαν ὁ μισθὸς αὐξάνεται κατὰ 15 °/₀ ἐπὶ εἰκοσαετίαν.

— *Ὑπάρχουσι παρ' ὑμῖν ἱερατικὰ σωματεῖα;*

Μάλιστα· ἓν ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ ἓν ἐν Ἰασίῳ. Σκοπός των εἶνε ἡ παροχὴ βοηθημάτων καὶ περιθάλψεως εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἱερέων, διαλέξεις καὶ ἄλλα φιλανθρωπικὰ ἔργα.

— *Ποῖα τὰ σήμερον παρ' ὑμῖν προέχοντα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα;*

Καθ' ἃ ἤκουσα, περὶ τὰ μέσα τοῦ προσεχοῦς Σ)βρίου συνέρχονται πάντες οἱ ἱερεῖς τοῦ Βασιλείου διὰ νὰ συσκεφθῶσι περὶ γενικῶν ζητημάτων, ἀφορώντων μᾶλλον εἰς τὴν χειραφέτησιν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Πολιτείας.

— *Πῶς τοῦτο, ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία σας ἀπολαύει τόσης αὐτονομίας;*

Νομίζω, ὅτι πρόκειται κυρίως περὶ τούτου, ὅτι θέλουσι νὰ ἐπιδιώξωσιν ὅπως τὸ τμῆμα τοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν «Οἴκου τῆς Ἐκκλησίας» διοικῆται ὑπὸ κληρικῶν προσώπων, ἀντὶ τῶν λαϊκῶν. Αὐτὸ εἶνε ὅλον, ἂν δὲν σφάλλωμαι.

—*Ἄλλα ζητήματα δὲν ὑπάρχουσι;*

Ὑπάρχει καὶ ἓν ἄλλο φλέγον ζήτημα, τὸ τοῦ δευτέρου γάμου τῶν χηρευσάντων κληρικῶν. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπασχολεῖ πολὺ τὸν ἔγγαμον κλῆρόν μας. Διότι μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο σχετίζεται καὶ ἡ ἑξῆς σπουδαία λεπτομέρεια, ὅτι, ἐπειδὴ ὑπάρχει παρ' ἡμῖν ὁ θεσμὸς τοῦ πολιτικοῦ γάμου, χηρεύσαντες ἱερεῖς δύνανται νὰ καταφύγωσιν εἰς πολιτικὸν γάμον, πολιτειακῶς μὲν νόμιμον, ἐκκλησιαστικῶς δ' ἀνώμαλον, τό γε νῦν.

[Κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας ἡμῶν πληροφορίας, περὶ τοὺς 16 χῆροι ἱερεῖς ἤδη προέβησαν εἰς σύναψιν δευτέρου γάμου, πολιτικῶς. Δῆλον ὅθεν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εὑρίσκεται πρὸ σπουδαίου προβλήματος]

— *Ὑμεῖς προσωπικῶς τί φρονεῖτε περὶ τοῦ δευτέρου τούτου γάμου;*

Νομίζω, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιτραπῇ διὰ πολλοὺς λόγους.

[Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἀνεφέραμεν πρὸς τὸν κ. Καθηγητήν, ὅτι ἐπ' ἐσχάτων γνωστὸς μητροπολίτης τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ἐδέχθη νὰ εὐλογήσῃ γάμον κληρικοῦ, μὴ θεωρήσας τὴν χειροτονίαν ὡς κώλυμα πρὸς γάμον].

— *Περὶ δ' ἄλλων εὐρυτέρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων;*

Πρὸς τὸ παρὸν ἀκόμη ὄχι, διότι σχετικαὶ σκέψεις δύνανται νὰ γείνωσι μόνον μετὰ τὴν ὁριστικὴν παγκόσμιον εἰρήνην. Καὶ ἐπειδὴ ἐκάματε λόγον περὶ γενικωτέρων ζητημάτων, θὰ συμφωνῆτε πάντως μετ' ἐμοῦ, ὅτι πρὸ πάσης συγκλήσεως τῆς ἱεραρχίας τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀνάγκη, ὡς καὶ χθὲς ἑσπέρας ἐκοινολογήσαμεν μετὰ τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῶν κυρίων συναδέλφων μου τοῦ Πανεπιστημίου σας, νὰ προηγηθῇ εὑρεῖα διαπραγμάτευσις τῶν τοιούτων θεμάτων ἐν Θεολογικοῖς Συνεδρίοις· θὰ ἦτο πολὺ ἐπιθυμητὸν τὸ Α΄ τοιοῦτο Συνέδριον νὰ συγκληθῇ ἐνταῦθα, ἐν Ἀθήναις. Λάβετε σεῖς ἐδῶ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ καλέσατέ μας· εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ἔλθωμεν. Ἀπ' Ἀθηνῶν ἄρχεσθαι, ὅπου ἐκήρυξεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΥΓΙΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

«Ὅλη ἡ ἕως τώρα ἐργασία καὶ αἱ φροντίδες μου διὰ τὸ Ἔθνος, οἱ καρποὶ τῆς νίκης τοῦ 1912 καὶ 1913 καθὼς καὶ οἱ καρποὶ τῶν ἐπιτυχιῶν μας τοῦ μεγάλου πολέμου, ὅλα αὐτὰ αἰσθάνομαι ὅτι θὰ εἶνε κτισμένα εἰς τὴν ἄμμον, ἐὰν δὲν δώσω εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν μίαν ἐκπαίδευσιν στερεὰ στηριγμένην ἐπάνω εἰς ἕνα σύστημα καλλίτερα μελετημένον, περισσότερον εἰλικρινές, ἀμεσώτερα συγχρονισμένον πρὸς τὰ ρεύματα τοῦ αἰῶνος, ἱκανοποιητικώτερα ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν λαϊκῶν τάξεων, δημοκρατικώτερον, συνεπῶς, πρακτικόν, φιλοσοφημένον καὶ ὑγιές...»

Εἶνε λόγοι τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ,λεχθέντες πρὸς τὸν Γεν.Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, μεταβάντα εἰς Παρισίους διὰ νὰ κοινολογήσῃ μετ' αὐτοῦ περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων τοῦ ἡμετέρου Ἔθνους. Καὶ οὐδὲν δύναταί τις νὰ προσθέσῃ εἰς τὰ κύρια χαρακτηριστικά, μὲ τὰ ὁποῖα παρέστησεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς τὴν πρέπουσαν εἰς τὸν σημερινὸν Ἑλληνισμὸν ἐκπαίδευσιν."Εθνος χωρὶς ἐκπαίδευσιν ἢ μὲ ἐκπαίδευσιν ἀσυγχρόνιστον, εἶνε σχεδὸν τὸ ἴδιον. Τί ὠφελεῖ ἀρίστη μέν, ἀλλὰ διὰ παλαιὰς ἁρμόζουσα γενεὰς παιδεία, καὶ πῶς θ' ἀντιμετωπίζουν οἱ σημερινοὶ τρόφιμοι τῶν σχολῶν τὴν νέαν ζωὴν μὲ τὰς νέας ἀπαιτήσεις, τὰ νέα της προβλήματα καὶ τὰς νέας της κατευθύνσεις ; Προσαρμογὴ τῶν δυνάμεω καὶ ἱκανοτήτων πρὸς τὴν νέαν, τὴν μεγάλην ἐποχήν, ἡ ὁποία ἤδη ἤρχισεν ἀπὸ τὴν ἐπαύριον τοῦ πολέμου. Αὐτὸ εἶνε τὸ μυστικὸν τῆς προόδου καὶ τῆς ἐπιτυχίας. Ἄνευ αὐτῆς ὅλοι μας οἱ προηγούμενοι θρίαμβοι πράγματι θὰ εἶνε ἐκτισμένοι ἐπὶ τῆς ἄμμου.

ΚΥΔΩΝΙΕΩΝ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ

Παρεπιδημεῖ ἐν'Αθήναις ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνιῶν κ. Γρηγόριος μετὰ ἐγκρίτων μελῶν τῆς πόλεως Κυδωνιῶν πρεσβευόντων ὑπὲρ τῆς πολυπαθοῦς πόλεως. Ἡ ὑπὸ τὸν Σεβασμιώτατον Ἐπιτροπὴ δὲν ἦλθε νὰ συλλέξῃ ἐράνους, ὡς ἀνεγράφη εἴς τινας ἐφημερίδας· τοὐναντίον, ἦλθε νὰ παρακαλέσῃ νὰ παύσουν πλέον τὰ ἐξ ἐλεημοσύνης χορηγήματα, διὰ τῶν ὁποίων ἕως τοῦδε ἐσώθησαν χιλιάδες ψυχῶν, νὰ βοηθηθῇ δὲ εἰς τὴν περαιτέρω ἀποκατάστασίν της ἡ κατεστραμμένη πόλις των κατὰ τρόπον ἀξιοπρεπῆ μὲν δι' αὐτήν, ἀνώδυνον δὲ διὰ τὸ Κράτος καὶ τὴν κοινωνίαν. Ἡ κοινότης μας, λέγουν, εἶνε πλουσία εἰς ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν καὶ οἱ πολῖται ἐπίσης. Τὸ ἔδαφος μας εἶνε γόνιμον, ἱκανὸν εἰς ὀλίγα ἔτη, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν φιλοπονίαν τῶν κατοίκων, νὰ δώσῃ εἰς τὴν πόλιν μας τὴν προτέραν της ἄνθησιν.

Ἀντὶ λοιπὸν νὰ λαμβάνωμεν βοηθήματα καὶ χορηγήματα ἄνευ ἐπιστροφῆς, τὸ ὀρθότερον εἶνε νὰ μᾶς χορηγηθῇ ὡς δάνειον, ἐπὶ ὑποθήκῃ κοινοτικῶν καὶ ἰδιωτικῶν κτημάτων, τὸ ποσὸν τοῦ ὁποίου ἡ πόλις ἔχει ἀνάγκην πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν καταστραφῶν καὶ ἐπάνοδον εἰς τὴν κανονικὴν ζωήν.

Οὕτως ἐξέθηκε τὰ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐν Ἀθήναις παρουσίας τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Κυδωνιέων ὁ Σεβ. Πρόεδρος αὐτῆς Μητροπ. κ. Γρηγόριος κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἀθηνῶν.

Δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἐξάρωμεν τὴν φιλοτιμίαν τῶν Κυδωνιέων, οἵτινες, καίπερ διὰ τὴν πατρίδα θυσιασθέντες, θεωροῦσι βαρὺ δι' αὐτοὺς φορτίον τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν ἐράνους καὶ τὰ χορηγήματα τοῦ Κράτους καὶ ζητοῦσι νὰ ἀντικατασταθῶσι διὰ δανείων ἐντόκως ἀποδοθημένων.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Μονὴ Πετράκη ἱερατικὸν Φροντιστήριον. — Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 30ης παρελθόντος μηνὸς ἡ Ἱ. Σύνοδος ἠσχολήθη ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς συγχωνεύσεως τῆς Μ. Πετράκη πρὸς τὴν τῆς Πεντέλης εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς συγχωνεύσεως ἤχθη ἡ ἀνωτ. ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας πρὸς τὸν Σ. Μητροπολίτην, δι' οὗ ἐγνώριζεν Αὐτῷ, ὅτι εἶνε ἀδύνατος ἡ χρησιμοποίησ ς, ἐπὶ τοῦ παρόντος, τῆς Γερμανείου ἱερατικῆς σχολῆς ὡς ἱερατικοῦ φροντιστηρίου. Ὁ κίνδυνος τῆς ματαιώσεως ταύτης ἠνάγκασε τὸν Σ. Μητροπολίτην νὰ ἐπιδώσῃ ἐκτενὲς ὑπόμνημα πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον, ἐν ᾧ ἐκτιθέμενος τὸ ἄσκοπον τῆς ὑπάρξεως ἐν μέσαις Ἀθήναις τῆς Μονῆς Πετράκη, ὡς αὕτη ἔχει νῦν, ἐζήτησε τὴν συγχώνευσιν πρὸς τὴν Μονὴν Πεντέλης, τὴν χρησιμοποίησιν δ' ἐκείνης διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἱερατ. φροντιστηρίου. «Μία μόνη ἄποψις, ἀναγράφει τὸ Μητροπολ. ὑπόμνημα, θὰ ἐδικαιολόγει τὴν ὕπαρξιν μοναστηριακῆς ἀδελφότητος ἐν μέσαις Ἀθήναις, ἡ κοινωφελής· ἀλλ' ἡ ἄποψις αὕτη εἶνε ἐντελῶς ἀπρόσιτος πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ τὴν διανοητικότητα τῆς νῦν ἀδελφότητος τῆς Μ. Πετράκη. Ἐν διαρκείᾳ ἑνὸς ἔτους ἐπανειλημμένως προσεπαθήσαμεν νὰ ἐνθουσιάσωμεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἰδέας τῆς ἱδρύσεως ἐν αὐτῇ ἑνὸς τυπογραφείου, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ νὰ ἀσχολοῦνται, ἄλλοι ὡς στοιχειοθέται, ἄλλοι ὡς πιεσταί, ἄλλοι ὡς βιβλιοδέται, οἱ δὲ λογιώτεροι αὐτῶν ὡς συγγραφεῖς καὶ ὡς ἐκδόται, ὅπως τεθῶσιν εἰς κυκλοφορίαν βιβλία εὐθηνά, λειτουργικά, ἐπιστημονικά, ἠθικοθρησκευτικά, αὐταὶ αὗται αἱ ἅγιαι Γραφαί, τῶν ὁποίων ὅλων τόσην ἔχει ἀνάγκην ἡ Ἐκκλησία, σήμερον μάλιστα, ὁπότε αἱ μὲν πανταχόθεν εἰσορμῶσαι ἀνατρεπτικαὶ ἰδέαι δημιουργοῦσιν ἀνάγκην ἰσχυρᾶς διὰ δημοσιευμάτων καταλλήλων ἀντιδράσεως, αἱ δὲ τυπογραφικαὶ δαπάναι ἔφθασαν εἰς ὕψη δυσπρόσιτα. Ὡμιλήσαμεν αὐτοῖς ἐπίσης περὶ τῆς ἀνάγκης ἑνὸς οἰκοτροφειακοῦ φροντιστηρίου διὰ τοὺς Φοιτητὰς τῆς Θεολογίας.... καὶ ὑπεδείξαμεν πόσον θὰ ἐξυψοῦντο εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας, διευθύνοντες φροντιστηριακῶς ἐν οἰκοτροφείῳ παρ' αὐτοῖς τὴν σπουδάζουσαν τὰ γράμματα τὰ ἱερὰ νεότητα καὶ διευκολύνοντες αὐτὴν εἰς ἀνετώτερον καὶ πληρέστερον καταρτισμόν, διὰ τὸ ὅπερ προορίζονται ὑψηλὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπούργημα. Ὅλοι ἡμῶν οἱ λόγοι οὗτοι τόσον ὀλίγον ἥψαντο τῆς ψυχικῆς τῶν ἀδελφῶν συθέσεως ὥστε, ὅτε τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα, ἐπισκεψάμενοι αὐτοὺς αὐτοπροσώπως, ἠθελήσαμεν νὰ καταστήσωμεν αὐτοὺς κοινωνοὺς τῶν στενοχωριῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν περὶ τὴν εὕρεσιν τοῦ καταλλήλου διὰ τὸ ἱερατικὸν φροντιστήριον ἐνδιαιτήματος καὶ ἀνεκοινώσαμεν αὐτοῖς, ὅτι τὴν ἐπιοῦσαν θὰ ἐπεσκέπτετο τὴν Μονὴν μηχανικὸς τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον τὰ οἰκήματα θὰ ἦσαν κατάλληλα διὰ τὸν σκοπόν, ὁ μὲν μηχανικὸς μεταβὰς εἰς τὴν Μονὴν εὗρε κεκλεισμένα πάντα τὰ δωμάτια, πλὴν ἑνός, καὶ τοὺς μοναχοὺς ἀπόντας, τὸ δὲ Ἡγ/λιον αὐθημερὸν ἐμφανισθὲν ἐνώπιον ἡμῶν ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ ἀδελφότης ἀδυνατεῖ νὰ παραχωρήσῃ τὸν χῶρον, εἰς ἄλλην μεταβαίνουσα Μονήν..» Ἐντεῦθεν ἡ Ἱ. Σύνοδος ὁμοθύμως ἀπεφήνατο ὑπὲρ τῆς συγχωνεύσεως καὶ τῆς χρησιμοποιήσεως τῆς Μονῆς Πετράκη ὡς ἱερατικοῦ φροντιστηρίου. Ταχίστη δ' ἀναμένεται καὶ ἡ δημοσίευσις τοῦ σχετικοῦ Β. Δ.

Χορηγία εἰς τὸ Παγκύπριον Ἱεροδιδασκαλεῖον. — Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμείου κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ του συζήτησιν, εἰς ἣν μετεῖχε καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργὸς κ. Δίγκας, ἐνέκρινεν ὅπως χορηγῆται ἐτησίως ἐκ τοῦ Γ. Ἐκκλ. Ταμειου ποσὸν 10 000 δραχμῶν εἰς τὸ Παγκύπριον Ἱεροδιδασκαλεῖον διὰ τὴν ἀνάγκην ὅπως αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἱεροδιδασκάλων, τῶν ὁποίων ἀπόλυτον ἔχει ἀνάγκην ἡ Ἐκκλησιαστικὴ καὶ Ἐκπαιδευτικὴ τῆς Πατρίδος ὑπηρεσία.

ΝΕΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΑΙ

[Ὁ «Ἐκκλησ. Κῆρυξ» ἀναγράφει μετὰ συντόμου κρίσεως πᾶν σύγγραμμα εἴτε μελέτημα ἐν περιοδικῷ ἢ φύλλῳ, τοῦ ὁποίου ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτοῦ].

Ἱεροθέου Ἀνθουλίδου (μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης), Πατριωτικοὶ λόγοι ἐκφωνηθέντες κατὰ τὸ ἐθνικὸν ἐπαναστατικὸν κίνημα καὶ μετ' αὐτό. Ἐκδίδονται ὑπὸ Μ. Τζώνη (Ἀνατύπωσις). Ἐν Ἀθήναις, Τύποις Κτενᾶ 1919.

— Λόγος ἀπαγγελθεὶς κατὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἐν Σέρραις ἀνεγερθέντος ἡρῴου ὑπὲρ τῶν πεσόντων τῆς μεραρχίας Σερρῶν τῇ 24 Φεβρ. 1919 ὑπὸ τοῦ ταγματάρχου τοῦ πεζικοῦ Δ. Ψιαρρῆ, ἐπιτελάρχου τῆς μεραρχίας Σερρῶν. Ἀθῆναι 1919.

— Ἔκθεσις τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ὀρφανοτροφείου Γεωργίου καὶ Αἰκατερίνης Χατζηκώνστα διὰ τὸ ἔτος 1918. Ἐν Ἀθήναις. Τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1919.

Μ. Κρενδιροπούλου, Ἡ Φιλία. Ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ «Γράμματα» Ἀλεξανδρείας. Ἀλεξάνδρεια 1919.

Πρωθ. Κορνηλίου Σ. Κεκελίδζε, Ἱεροσολυμιτικὸν Κανονάριον (Τυπικὸν) τοῦ Ζ' αἰῶνος. Κατὰ Γεωργιανὴν μετάφρασιν. Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ ρωσσικοῦ ὑπὸ Ἀρχιμανδρίτου Καλλίστου. (Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Νέας Σιών). Ἐν Ἱεροσολύμοις. Τύποις Ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου. 1914. Σελ. 134.

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

[Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπέλυσε πρὸς τοὺς ἀνὰ τὸ Κράτος Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας, Ἐπισκοπικοὺς Ἀντιπροσώπους καὶ Τοποτηρητὰς τὴν ἀκόλουθον Ἐγκύκλιον περὶ τροφίμων τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμείου διὰ τὴν Ριζάρειον Σχολήν].

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰουλίου 1919

Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλ. τῆς Ἑλλάδος.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπιθυμοῦσα, ὅπως εὐρυνθῇ ὁ κύκλος τῶν σπουδαστῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ριζαρείου Σχολῆς, ἥτις διὰ τοῦ κατὰ τὸ παρ. ἔτος ψηφισθέντος Νόμου προσέλαβε τὸν τύπον Ἱεροδιδασκαλείου, ἀπεφάσισεν, ὅπως εἰσαχθῶσιν εἰς αὐτὴν κατὰ τὸ ἐπὶ θύραις Σχολικὸν ἔτος δέκα (10) μαθηταὶ ὡς ὑπότροφοι τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμείου ὑπὸ τοὺς ἀκολούθους ὅρους:

α'.) Οἱ εἰσαχθησόμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ συμπληρώσωσι τὸν ἱεροδιδασκαλικὸν κύκλον ἐκπαιδεύσεως, οὕτως ὥστε ἀποφοιτῶντες νὰ διορισθῶσι δημοδιδάσκαλοι κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ σχετικοῦ νόμου. Συνεπῶς, ἐὰν ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτῶν διακοπῇ ἡ σειρὰ τῶν ἱεροδιδασκαλικῶν σπουδῶν, ὑποχρεοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου διὰ τὰς γενομένας ὑπὲρ αὐτῶν δαπάνας.

β') Τῆς ἐτησίας χορηγίας τῶν τροφείων καὶ διδάκτρων ὁρισθείσης εἰς δρ. ὀκτακοσίας (800) ἐν αἷς περιλαμβάνεται καὶ ἡ δαπάνη ἐνδυμάτων καὶ βιβλίων, τὰς μὲν τριακοσίας (300) δρ. θὰ πληρώνῃ ἐξ ἰδίων ὁ τρόφιμος εἰς δύο ἑξαμηνιαίας δόσεις, τὰς δὲ λοιπὰς πεντακοσίας (500) δρ. θὰ πληρώνῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον.

γ') Ἡ χορηγία τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμείου θὰ ἐξακολουθῇ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ἐν τῇ Ριζαρείῳ σπουδῶν, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον ἡ μὲν ἐν τοῖς μαθήμασιν ἐπίδοσις θὰ εἶνε τουλάχιστον προβιβάσιμος, ἡ δὲ διαγωγὴ τουλάχιστον κοσμία.

δ') Οἱ βουλόμενοι νὰ ἐπωφεληθῶσι τῆς ὡς ἄνω ὑποτροφίας ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσι τὸ ἀργότερον μέχρι τῆς 25 Αὐγούστου ἐ. ἔ. τὴν σχετικὴν αἴτησιν ἐπὶ πεντηκονταλέπτου χαρτοσήμου, συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἑξῆς ἐγγράφων:

1) Πιστοποιητικοῦ ἡλικίας, ἥτις δὲν δύναται νὰ εἶναι οὔτε κατωτέρα τῶν 24, οὔτε ἀνωτέρα τῶν 18 ἐτῶν.

2) Πιστοποιητικοῦ ἰατροῦ περὶ ὑγείας καὶ ἀρτιμελείας, ὅπερ θὰ βεβαιωθῇ ἀκολούθως καὶ διὰ τοῦ εἰδικοῦ τῆς Σχολῆς ἰατροῦ.

3. Πνευματικῆς συμμαρτυρίας τοῦ ἱερέως τῆς ἐνορίας, δηλούσης ὅτι ὁ εἰσαγόμενος ἔχει κλίσιν πρὸς τὸ ἱερατικὸν στάδιον, δὲν ἔχει δὲ ὑποπέσει εἰς παράπτωμα ἀποκλεῖον αὐτὸν τῆς ἱερωσύνης.

4) Ἀπολυτηρίου Ἑλληνικοῦ Σχολείου ἢ ἐνδεικτικοῦ Α΄ ἢ Β΄ τάξεως Γυμνασίου μὲ βαθμὸν τοὐλάχιστον καλῶς καὶ διαγωγὴν κοσμίαν.

5) Ἐγγυητικοῦ, δι' οὗ ἀξιόχρεως ἐγγυητὴς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον τὰ διὰ τὸν ἐγγυώμενον δαπανηθέντα ἐν περιπτώσει μὴ τηρήσεως τῶν σχετικῶν ὅρων τῆς ὑποτροφίας.

Οἱ ὑποψήφιοι ὀφείλουσι νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὴν Ριζάρειον Σχολὴν τὴν 3 τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Σ/βρίου, ἵνα λάβωσι γνῶσιν τῶν κατὰ τὸν διαγωνισμὸν ὅστις ἐνεργηθήσεται ἐν τῇ Σχολῇ κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Σ/βρίου.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος λαμβάνουσα τὰς αἰτήσεις καὶ τὰ σχετικὰ ἔγγραφα θὰ ὁρίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν τοὺς εἰσαχθησομένους, οὓς καὶ θὰ εἰδοποιήσῃ τὸ Συνοδικὸν Γραφεῖον, ὅπως προσέλθωσι καὶ καταταχθῶσιν μετὰ τὰς νενομισμένας εἰσιτηρίους ἐξετάσεις.

Εἴη ἐφ' ὑμᾶς ἡ χάρις τοῦ Κυρίου.

† Ὁ Ἀθηνῶν ***Μελέτιος***

† Ὁ Φαναρίου-Θεσσαλιώτιδος ***Εὐθύμιος*** † Ὁ Δημητριάδος ***Γερμανὸς***
† Ὁ Ναυπακτίας-Εὐρυτανίας ***Ἀμβρόσιος*** † Ὁ Γυθείου-Οἰτύλου ***Διονύσιος***.

Ὁ Α΄. Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. ***Ἀλέξ. Παπαδόπουλος***

---

14 Αὐγούστου 1919

Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Δήλωσις

Ὑπομιμνήσκεται τοῖς ἐνδιαφερομένοις, ὅτι τῇ 26ῃ τοῦ μηνὸς τούτου γενήσεται ὁ ἀναβληθεὶς διαγωνισμὸς τῶν ἀποσταλησομένων εἰς Ἀγγλίαν καὶ Ἀμερικὴν ὑποτρόφων τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμείου πρὸς συμπλήρωσιν τῶν θεολογικῶν αὐτῶν σπουδῶν ὑπὸ τοὺς ἀκολούθους ὅρους:

Εἰς τὸν διαγωνισμὸν γίνονται δεκτοὶ Ἕλληνες κληρικοί, ἄγαμοι ἢ ἔγγαμοι, πτυχιοῦχοι τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου, τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ, τῆς Χάλκης ἢ ἄλλης ὁμοιοβάθμου Ὀρθοδόξου Σχολῆς, μὲ βαθμὸν πτυχίου οὐχὶ κατώτερον τοῦ λίαν καλῶς, ἡλικίας οὐχὶ ἀνωτέρας τῶν 36 ἐτῶν, ἄρτιοι καὶ ὑγιεῖς σωματικῶς.

2) Οἱ θέλοντες νὰ διαγωνισθῶσι δέον νὰ ὑποβάλωσιν ἐγκαίρως αἴτησιν πρὸς τὸν Σ. Πρόεδρον τῆς Ἱ. Συνόδου συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀκολούθων ἐγγράφων ἐν πρωτοτύπῳ ἢ ἐν ἐγκύρῳ ἀντιγράφῳ: α) τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς β΄) Ἐνδεικτικὸν χειροτονίας· γ) κανονικὴν ἄδειαν τοῦ ἁρμοδίου Ἐπισκόπου δ΄) πιστοποιητικὸν τῆς ἁρμοδίας ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς χρηστότητος ἠθῶν καὶ εὐδοκίμου ἐκκλησιαστικῆς ἄχρι τοῦδε διακονίας· ε΄) ἰατρικὸν πιστοποιητικὸν σωματικῆς ἀρτιότητος καὶ ὑγείας.

3) Ὁ διαγωνισμὸς θὰ εἶνε γραπτός· θὰ γίνῃ δὲ ἐπὶ τῶν μαθημάτων Δογματικῆς, Συμβολικῆς, ἑρμηνείας Ἁγ. Γραφῶν, Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τῶν νεωτέρων χρόνων καὶ Κανονικοῦ διοικητικοῦ Δικαίου.

4) Τὸ θέμα, ἐφ' οὗ θὰ διεξαχθῇ ὁ διαγωνισμὸς ἑκάστου μαθήματος, θὰ ὁρισθῇ διὰ κλήρου ἐκ καταλόγου θεμάτων ἐγκεκριμένου ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν συνολικὴν βαθμολογίαν, θὰ ὁ

ρίσῃ κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας τοὺς εἰς Ἀγγλίαν ἢ Ἀμερικὴν ἀποσταλησομένους ὑποτρόφους, ὁρίζουσα ἑκάστῳ καὶ τὸ Πανεπιστήμιον, ἐν ᾧ θὰ γίνῃ ἡ φοίτησις Ἐπὶ ἰσοβάθμων γενήσεται κλήρωσις.

(*Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου*)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Τὸ Ἡγουμ]λιον τῆς ἐν Καλαυρίᾳ Ἱερᾶς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς προκηρύττει, ὅτι συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2778 ἐ. ἔ. διαταγῆς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, ἐκτίθενται εἰς ἀρχικὴν πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως καὶ ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ὑπ ἀριθ. 80 ἐ. ἔ συγγραφῆς αὐτοῦ, ἧς ἀντίγραφον κατατεθήσεται καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ Κοινότητος Πόρου, οἱ εἰς θέσιν «Κοντίτο, Ζαρείφι, Κλιμάκι, Κιάφα, Γλίστρα, Βωρό, Γαβρίλλη, Τοσύτσουρα, Σουρία, Ντάρα, Κοκκινάδι πέριξ τῆς Μονῆς Μούρη καὶ νησίδος Μόδι καὶ ἐπὶ τῆς νήσου Καλαυρίας κείμενοι ἀγροὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ὅσης ἐκτάσεως καὶ ἂν εἶναι μετὰ τῆς ἀγριονομῆς χορτονομῆς των καὶ μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐλαιοδένδρων καὶ ἀγριελαιοδένδρων καὶ ὑπὸ τὰ γνωστὰ ὅριά των πλὴν τῶν ἔμπροσθεν τῆς Μονῆς καὶ ἐντὸς τοῦ κήπου ὑπαρχόντων δέκα ἐλαιοδένδρων. Ὡς πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1200 ἐτησίως. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Πόρῳ τῇ 18 Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Καλαυρίας Μανουὴλ Τζαννετῆ ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του καὶ εἰς τὸν συνήθη τῶν δημοπρασιῶν τόπον ἀπὸ τῆς 11ης ὥρας π. μ. μέχρι τῆς 12 μεσημβρινῆς καὶ ἐν περιπτώσει ματαιώσεως ταύτης ἐπαναληφθήσεται τὴν 25 Αὐγούστου ἐ. ἔ. καὶ 1 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. Πάντα τὰ ἔξοδα τῆς δημοπρασίας ὡς καὶ ἐκεῖνα τῆς συντάξεως τοῦ συμβολαίου ἀντιγράφων καὶ μεταγραφῶν αὐτοῦ ὡς καὶ τὰ κηρύκεια δικαιώματα ἐπιβαρύνουσι τὸν τελευταῖον πλειοδότην. Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῆς ἐγκρίσεως ἢ μὴ τῆς δημοπρασίας ἐναπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλσιαστικοῦ Ταμείου

Ἐν τῇ ἐν Καλαυρίᾳ Ἱερᾷ Μονῇ Ζωοδόχου Πηγῆς.

Τῇ 2 Αὐγούστου 1919

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ τέως Δήμου Κλεωνῶν Ἱερᾶς Μονῆς Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου ἐπιλεγομένης «Φανερωμένης», διακηρύττει ὅτι:

Συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3538 ἐ. ἔτους διαταγῆς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, ἐκτιθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως περὶ τὰς 420 ὀκάδας τυροῦ (Κεφαλοτύρου) παραχθέντος κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐκ τοῦ ποιμνίου τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ὁμοιαρίθμου τῇ παρούσῃ ἡμετέρας συγγραφῆς ὅρων ὑποχρεώσεως, ἧς ἀντίγραφα ἔχουσι κατατεθῆ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Νομαρχίας Αργολιδοκορινθίας, τοῖς Γραφείοις τῶν Κοινοτήτων Ν. Κορίνθου καὶ Χιλιμοδίου, καὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς.

Ἡ προκειμένη δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Χιλιμοδίῳ, πρωτευούσῃ τοῦ τέως Δήμου Κλεωνῶν, εἰς τὸν συνήθη τῶν δημοπρασιῶν τόπον τὴν 18ην τρέχ. Αὐγούστου ἐν. ἔτους ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ἀπὸ ὥρας 10ης π. μ.—12 τῆς μεσημβρίας ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κλεωνῶν Σοφοκλέους Σπηλιοπούλου καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 5 κατ' ὀκᾶν.

Ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ Φανερωμένης τῇ 1ῃ Αὐγούστου 1919.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα, προκηρύττει ὅτι:

Τὴν 19ην Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν γεννήσεται πλειοδοτικὴ δημοπρασία ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Σπάρτης Γεωργίου Καρελλᾶ πρὸς πενταετῆ ἐνοικίασιν τοῦ κτήματος τῆς Μονῆς "Ἅγιος Δημήτριος ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁρίου Βασσαρᾶ. Πρώτη προσφορὰ ὡρίσθη δραχμὰς 4500 ἐτησίως.

Ἀρχιμ. Γεράσιμος Πετράκης· Ἡγούμενος.

Τὸ Ἡγουμενο/λιον τῆς Ἱ. Μονῆς Βαρνακόβης προκηρύττει ὅτι: Ἐπαναλαμβάνεται κατὰ τὴν 8 προσεχοῦς μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἡ δημοπρασία περὶ ἐκμισθώσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ὑλοτομίας 5500 κυβομέτρων ξυλείας δρυὸς ἐκ τῶν δασῶν τῆς ἐν Δωρίδι Ἱερᾶς Μονῆς Βαρνακόβης ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 878 καὶ 1019 προκηρύξεων τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, αἵτινες εὑρίσκονται κατατεθειμέναι ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, Πατρέων, Πειραιῶς καὶ Λαμιέων, καὶ τῶν Κοινοτήτων Ἀγρινίου, Αἰγίου, Ναυπάκτου Εὐπαλίου, Ἄνω Παλαιοξαρίου Κροκυλείου, Λιδωρικίου καὶ Ἀμφίσσης. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Λιδωρικίῳ ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου κ. Δημ. Βοζίκη καὶ ἐν τῷ συνήθει τῶν δημοπρασιῶν τόπῳ.

Ἐν τῇ Ἱερ. Μονῇ Βαρνακόβης τῇ 9 Αὐγούστου 1919.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Τὸ Ἡγουμενο λιον τῆς ἐν Νάξῳ Ἱ. Μονῆς Φανερωμένης διακηρύττει ὅτι: Δοθείσης μείζονος προσφορᾶς ἑνωτικῶς ἐκτίθενται εἰς ἐπαναληπτικὴν πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τὰ ἐν τῇ Νήσῳ Νάξῳ κείμενα ἀκίνητα κτήματα τῆς ἐν Νάξῳ Ἱερᾶς Μονῆς Φανερωμένης συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 154 καὶ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου ἐ. ἔ. ἀρχικὴν διακήρυξίν μας. Ἡ Δημοπρασία γενήσεται τὴν 8ην τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν ἐν τῇ πόλει Νάξου τῆς κοινότητος Νάξου ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Νάξου Μιλτιάδου Πραντούνα ἀρξομένη τῇ 10ῃ π. μ. ὥρᾳ καὶ λήξουσα τῇ 12ῃ τῆς μεσημβρίας.

Ἐν τῇ Μονῇ Φανερωμένης (Νάξου) τῇ 7ῃ Αὐγούστου 1919

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Ἱερατικὴ Σχολὴ Ἄρτης. Γνωστοποιεῖται, ὅτι αἱ ἐγγραφαὶ τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους 1919-1920 τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Ἄρτης ἄρχονται ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου Μαθηταὶ γίνονται δεκτοὶ διὰ διαγωνισμοῦ διενεργηθησομένου κατὰ τὴν 15ην Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ., ἀφ' οὗ πρωτίστως ὑποβληθῇ πιστοποιητικὸν τοῦ πνευματικοῦ τῆς ἐνορίας των ἐμφαῖνον τὸ ἄμεμπτον τῆς διαγωγῆς των καὶ ἐπικεκυρωμένον ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ἐπισκόπου, πιστοποιητικὸν τοῦ οἰκείου Δημάρχου ἢ προέδρου τῆς κοινότητος δηλοῦν τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν καὶ ἡλικίαν οὐχὶ κατωτέραν τῶν 14 ἐτῶν, καὶ ἀπολυτήριον Σχολαρχείου.

Διὰ πλείονας πληροφορίας οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀποταθήτωσαν εἰς τὸν διευθυντὴν τῆς Σχολῆς.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς)

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἐν Ἑλλάδι δρχ. 15.
» » Ἐξωτερικοῦ δρχ. 20.
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.
Γραμματεύς: Δρ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Διευθυντὴς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Γραφεῖα ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Ἀθηνῶν.
Ὥρα ἐντεύξεων 5—6. μ. μ.